

PORTFÓLIÓ

HORVÁTH TAMÁSNÉ

**Pedagógus szakvizsga, szakirányú továbbképzési szak
Mentori, vezetőtanári feladatokra való felkészítés szakirány**

Kaposvár

2023

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

**Pedagógus szakvizsga szakirányú továbbképzési Szak
mentori feladatokra és szakvizsgára felkészítő képzés**

PORTFÓLIÓ

Belső konzulens: Dr. Csajka Edina PhD

Egyetemi docens

Készítette: Horváth Tamásné

ETJII7

Levelező tagozat

Intézet/Tanszék: Neveléstudományi Intézet

Kaposvár

2023

Tartalom

1	A portfólió összeállításának szakmai háttere.....	1
1.1	A szakmai életút rövid bemutatása.....	1
1.2	A szakmai és személyes indítékok, elvárások a képzéssel kapcsolatban.....	3
1.3	Önértékelés: erősségek, fejlesztési területek a képzéssel kapcsolatban.....	4
1.4	Személyes célok, feladatok a képzés során.....	7
2	A szakmai fejlődést elősegítő tanulási eredmények.....	8
2.1	A kompetenciák fejlődését támogató dokumentumok reflektív bemutatása.....	9
2.1.1	Tanári, pedagógusi kompetenciák.....	9
2.1.2	A Marcali Mikszáth Kálmán Általános Iskola rendszerszintű elemzése. A nevelési-oktatási intézmény hatékonysága.....	20
2.1.3	A Marcali Mikszáth Kálmán Általános Iskola Gyakornoki Szabályzatának elemzése.....	25
2.1.4	Esettanulmány.....	34
2.2	A szakmai fejlődés tényeinek összegzése.....	38
2.3	Összegző reflexió a szakmai fejlődésről.....	39
3	További tanulási és fejlődési célok megfogalmazása.....	39
3.1	A képzésen tanultak beépítésének lehetőségei a saját munkába.....	39
3.2	Az elméleti ismeretek és a gyakorlati tapasztalatok összevetése, reflektálás.....	40
3.3	További szakmai tervek.....	41
4	Felhasznált irodalom.....	42

1 A portfólió összeállításának szakmai háttere

1.1 A szakmai életút rövid bemutatása

Hogy mikor döntöttem el, tanító leszek, nem tudom. Újságírónak készültem, rendszeresen írtam a helyi gimnázium lapjába, versekkel is kísérleteztem, vonzott az irodalom, a bölcsészet. Mikor megismertem a leendő férjemet, akkor adtam be a jelentkezési lapomat a Kaposvári Tanítóképző Főiskolára. Édesapám csalódott volt, nem akarta aláírni. Egyetemre szeretett volna küldeni, hiszen olyan sok pontom volt, bárhová felvettek volna.

Marcaliban jártam ki a felső tagozatot a Mikszáth Kálmán Általános Iskolában, ahová sok év után visszakerültem, de már a katedra másik oldalára. Idestova 7 éve vagyok újra „mixis”. A gimnázium 4 évében is Marcaliban tanultam. Humán beállítottsággal, jó nyelvérzékkel voltam megáldva. Mindez segített a pedagógus pályámon is.

Érettségi után 1985-ben a Kaposvári Tanítóképző Főiskolán folytattam tanulmányaimat rajz szakkollégistaként. A főiskola 2 utolsó évét már levelező tagozaton fejeztem be, mert férjhez mentem. Ez egyet jelentett a munkába lépéssel. Első munkahelyem Alsóbélatelepen volt a Gyermekotthonban, amely általános iskolaként is működött. Bizton tudom, hogy a legjobb indulás volt számomra. Megtanultam azt, hogy nemcsak oktatunk, hanem nevelünk is. Hogy a gyerekekre figyelni kell. Testét, lelkét, szellemét pallérozni. 19 évesen olyan gyerekeket tanítottam, akik többet éltek az élet árnyékos, mint a napos oldalán. Nemcsak tudást kellett adnom, hanem otthont is kellett teremtenem. Anya, testvér, tanító, mintaadó voltam számukra. Mindezt a későbbiekben sem felejtettem el. Folyton figyelem őket akkor is, ha sokak szerint csak „legeltetek” az udvaron. Tudom, hogy a szabad játék minden területen fejleszti a gyerekek önállóságát, kreativitását, együttműködését, megmutatja az egyéniségüket. A gallér, sál megigazítása, a csüggedt arc felderítése ma is előnyt élvez nálam, az oktatás csak ezután következhet.

Voltam napközis nevelő, tanítottam felső tagozatban a szükség szülte kényszer miatt, Gyes után egy év munkanélküliség alatt középfokú német nyelvvizsgára készültem, miközben 3. gyermekemmel voltam várandós. Időközben Kaposvárra költöztünk. Legidősebb lányom ott

kezdte meg az iskolát. Sajnos az első intézmény nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, így átírtam a Honvéd Utcai Általános Iskolába. Ez azért jelentős, mert ide jelentkeztem dolgozni.

Az akkori igazgatóhelyettes azért engem választott a munkára, mert úgy értékelte, nagyon szépen nevelem a saját gyerekeimet. Akkor már a középső lányom is oda járt iskolába. A véletlen folytán a napközis tanítója lettem 3 évig. Szerettem azt a munkát is, mert kreatívan álltam hozzá, boldoggá tett. Munkaközösségvezetőm első mondata az volt: Ne dolgozz sokat, mert utálni fognak! Szerencsére ez csak az ő személyes véleménye volt! A kiíratott gyerekek újra napközisek lettek.

Sokat tanultam abban az időszakban. Be kellett pótolnom az otthon töltött idő kimaradását. Önbizalmam kevés volt, de nagyon szerettem volna osztálytanító lenni! Hiszem, hogy a lehetőségek akkor jelennek meg az életünkben, amikor megértünk rájuk. Megkaptam az első osztályomat, a lehetőséget, hogy bizonyítsam, alkalmas vagyok erre a feladatra. Sok hibával, setesutasággal, de lobogó lelkesedéssel csináltam. Nyilván sok kétellyel is a szívemben, jól dolgozom-e, alkalmas vagyok-e? Mindez végig kísér az életutamon. Folyton elemzem magamat. Egyik legszebb mondat, amit szülőltől hallottam, az volt: Köszönöm, hogy nem tikkkel a gyerekek szemébe, mert szeret iskolába járni.

Több tanfolyamon, továbbképzésen vettem részt az évek során. Akkor fogalmazódott meg bennem a gondolat, ezt én is szívesen csinálnám: közös érdek vagy érdeklődés alapján összeszerveződött csoportokat tanítani. Mert ami a gyermekeknek kötelező oktatás, az a felnőtteknek hasznos és önkéntes vállalás /is/ lehet. Gyermekeim felnőttek, nem volt rám már olyan nagy szükség, ez magával hozta a feleslegesség érzését is. Szerettem volna bebizonyítani, hogy „nemcsak a húszéveseké a világ”. S egyben apu egykori vágyát is beteljesíteni, hogy egyetemi végzettségem is van. A Pécsi Tudományegyetemen szereztem andragógus diplomát 2014-ben. Magánéletem vargabetűjével újra visszakerültem Marcaliba. Innen szerveződtek új vállalásaim is, amelyek miatt ez a dokumentum elkészült.

Ma már tudom, ennél szebb hivatást nem is választhattam volna. Lehetett magánéletem, ami újságíróként aligha adatott volna meg. Nem is tudnék mást elképzelni, amihez értenék, amit szívesen csinálnék. Sajnos a mostani helyzet, amiben létezni kényszerülünk, azt sugallja, erőltessem meg a képzelőerőmet, hol tudnék még helyt állni. Andragógiai képzésem első foglalkozásának első fogalma a “lifelong learning” volt. Aki a padokban ült, az tisztában volt a fogalommal, különben a szabadidejét máshol töltötte volna. Mikor végeztem az egyetemmel,

készítettem egy oklevelet az akkori kolléganőmnek, mert nélküle nem tudtam volna megoldani az iskolába járást. Munka mellett tanulni nagy lemondásokkal jár. Valamilyen szinten megsínyli a család is, hiszen anyu nélkül kell tölteni a hétvégét, s ha otthon van, akkor is pörög, hogy szinkronizálja a munkát, iskolát, családot. Néha csekély sikerrel. Azon a képzésen hallottam először a portfólió fogalmáról. Nagyon kedves Oktatónk volt, aki türelmesen elmagyarázta, hogy egy nagy szekrényt, gardróbót képzeljünk el, amiben szépen csoportosítva elrendezzük a dolgainkat. Beletesszük a holminkat arra a polcra, ahol a legjobb helye van, szépen átgondolva. Azóta több portfólió került ki a kezem alól. Mindegyikben más polcok voltak, más szempontok szerint kellett megszerezni. Ami mindegyikben közös, hogy az én dolgaimat rakosgattam bele, s ha valaki belenézett, tudta, hogy az enyém az a gardrób. Mikor ezt a dolgozatot készítem, még minden arra vár, hogy megtalálja a helyét, s beletekintve kirajzolódjon a szakmai portfólióm.

1.2 A szakmai és személyes indítékok, elvárások, a képzéssel kapcsolatban

„Tanulni, tanulni, tanulni”

A korosztályom ismeri ezt az örökbecsű mondatot oroszul, és aki megfogadta az üzenetét, immáron angolul is. Őszintén megvallva, a pedagógus szakvizsgára volt szükségem, amikor belevágtam ebbe a képzésbe. Majdnem mindegy volt, hova jelentkezem. Aztán valami azt súgta, a mentorképzésben tanulhatok olyan dolgokat, amiket felhasználhatok a jövőben. Még akkor is, ha én már nem a fiatalabb nemzedékhez tartozom. Ami pedig a szakvizsga felé irányított, az a prózai tény, hogy mesterpedagógus az lehet, akinek ilyene van. Aki pedig mestertanár, az többet keres. Osztottam, szoroztam, mivel a Tankerület nem támogatott semmilyen formában, úgy döntöttem, vállalom a kihívásokat és a többletmunkát, ami ezzel jár. Andragógus tanárként bíztam abban, hogy Oktatóink is tisztában lesznek a helyzetünkkel, milyen nehéz munka mellett tanulni. Nem beszélve arról, hogy mi is igyekszünk helyt állni, mert Kolléga előtt még kellemetlenebb butának, felkészületlennek tűnni.

Mindenki mentor, aki segít a kollégáinak a beilleszkedésben, és egyéb tudás, ismeret átadásában. Abban bíztam, ezt tudatosan is csinálhatom, ha megtanulom a fortélyait. Ezen túl jó barátságok is születhetnek egy ilyen képzésen, amelyek megmaradnak mentőövként a későbbiekben is. Lesz kihez fordulni, ha szükség lenne rá. Iskolánkban csak egy mentortanár van a felső tagozatban. Kis büszkeség is van bennem, hogy én leszek az első hivatalos alsós

mentor. Kis tanítványaim mindig azzal engednek el a kurzusokra, hogy okos vagyok, és biztosan ötösöket kapok. Ez is ösztönző a mi szakmánkban. A bizalom és a szeretet.

Amit vártam a képzéssel kapcsolatban, az megvalósult. Türelmet, segítséget, útmutatást, amibe tudok kapaszkodni. És partneri viszonyt is, ami a legfontosabb egy ilyen képzés során. A hozadéka már megvan a képzésemnek, hiszen kaptam egy Hallgatót 10 hétre, aki nálam hospitál, és aki talán miattam a pályán marad. Mindezt nem a legjobbkor, mert a 4. félév sem lesz könnyű, de belevágtam. Nagy szükségem lett volna nekem is annak idején jó Mentorokra, akik gyakorlati segítséget adnak, s nem egyedül kellett volna bolyonganom az útvesztőkben, sehol sem találva a kivezető utat. Nagyon irigylem a szó nemes értelmében a sok fiatalt, akik már most érzik a kihívást, hogy alkalmasak erre a feladatra. Bennem még mindig feszül a kétely önmagam felé. Bár ez a dokumentum segít abban, hogy összegyűjtssem az erősségeimet is, ne csak mindig a gyengeségeimet soroljam .

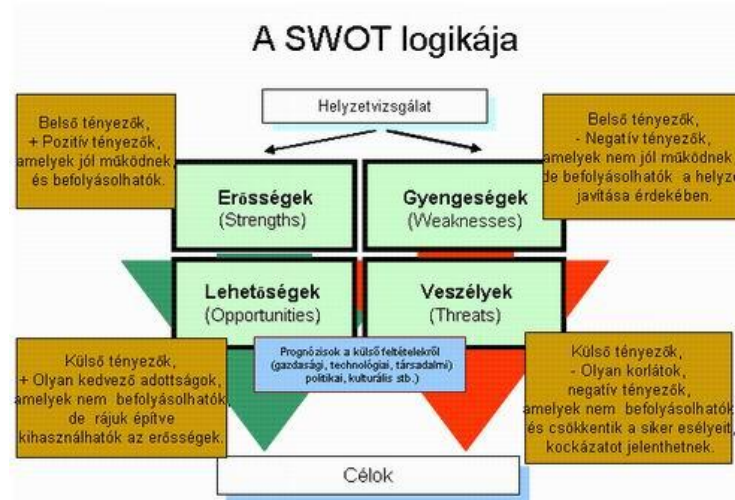
1.3 Önértékelés: erősségek, fejlesztési területek a képzéssel kapcsolatban

¹A SWOT analízissel a képzés során találkoztam először, de több kurzuson is említésre került ,mint hatékony eszköz, amellyel önmagunkat elemezzük. Az eredetileg üzleti életben alkalmazott módszer az élet minden területén megállja a helyét. Melyek az erősségeink, gyengeségeink, milyen céljaink vannak, ehhez milyen stratégiákra van szükségünk, mit kell még fejlesztenünk? Ez az eszköz hasonló egy elmetérképhez, amelyben a négy fő szempontot figyelembe véve kirajzolódnak az erősségeimből adódó lehetőségek, illetve a gyengeségeimből fakadó veszélyek is. Amikor elkészül a lista, még csak felsorolásnak minősül. Elemezni, értelmezni kell őket, hogy valósággá válhassanak, működjenek az erősségeink, s elkerülhessük a gyengeségekből fakadó kockázatokat. A lényege, hogy a pozitív tulajdonságokra ráduplázzunk, támaszkodjunk rájuk, míg a negatívokat lehetőség

¹ Készítsd el a saját SWOT analízisedet!

<http://eveways.blogspot.com/search/label/SWOT> (2022.12.31.)

szerint minimalizáljuk. A külső tényezőket ugyan nem tudjuk befolyásolni, de fel tudunk rájuk készülni, míg a belső tényezők hatása teljes egészében rajtunk múlik.

1. Ábra: A SWOT analízis logikája (Forrás: Hornyák Éva Készítsd el a saját magad SWOT analízisét!

In: S-Coaching honlapja [online] (2022.12.30.)

A SWOT-analízist GYELV- elemzésnek is nevezik, a munkámra vonatkoztatva készítettem el.²

Erősségeim közé tartozik, hogy maximalista vagyok a munkámmal és magammal szemben is. Rendelkezem a szakmámhoz szükséges elméleti és módszertani ismeretekkel. Alaposan felkészülök az óráimra, nem rutinból tanítok. Szeretem és tisztelem a gyerekeket, a szakmámat hivatásnak tekintem. Magas a teherbírásom, folyton képezem magamat, hogy az olló, ami egyre nyílik az életkorom miatt a tanulók és köztem, ne érintse hátrányosan a gyerekeket. Mindent megkaphassanak, amit a mai online világban joguk van megkapni. Nyitott vagyok az új dolgokra, szívesen böngészem azokat az oldalakat, ahol újszerű módszereket ismerhetek meg. Képes vagyok a pedagógiai jelenségek, problémák kritikus elemzésére. Következétesen, igazságosan, szeretettel nevelem a gyerekeket az osztályomban. Arra törekszem, ne rakjak senkire felesleges terheket, de azt is tanulják meg, hogy „teher alatt nő a pálma”, egy vödörnyi kötelesség nem árt meg senkinek. Már említettem, hogy a lelküket is gondozom, ha szükség van rá. Tartózkodom a megszegyenítéstől, elítélem a hangos, bántalmazó munkatársak módszereit. Méltatlan egy ránk bízott gyermekkel kiabálni. A

² <https://targeter.hu/swot-elemzes-analizis/>

fegyelmezés nem okoz gondot. Kijelölöm az irányokat, és következetesen be is tartatom. Türelmes vagyok, amit évek alatt tanultam meg. Kíváncsi vagyok a gyerekekre, az új dolgokra, szemléletekre. Sokat olvasok ez ügyben. Kreatív vagyok, ezt közvetítem a gyerekek felé is. Szívesen tanulok másoktól. Ha kell, merek változtatni, véleményt mondani. Nyitott vagyok a visszajelzésekre. Jó a kommunikációs képességem. Empatikus vagyok. Viszonylag gyorsan tanulok. Digitális bevándorlóként elég jól elboldogulok az online világban is. Olyan dolgokat is bevállalok a közösség érdekében, amit magánemberként aligha tennék.

Szeretem a munkámat, és azt hiszem, a munkám is szeret engem.

Gyengeségeim közül az önbizalom hiánya a legerősebb. Azok közé tartozom, akik folyton kételkednek önmagukban, fontosnak érzik a visszacsatolást. Talán a nemzedékemre ez jellemző, hogy az erősségeinket nem nagyon szoktuk számba venni, csak a gyengeségeinket. Az időbeosztással is küzdök, mert többnyire túltervezem az óráimat. Minél többet szeretnék megmutatni, ez vezet ide. A differenciálást sem tudom mindig megvalósítani. Sokszor érzem azt, hogy aki nem hallja, amit a többiek, az hátrányba kerül. Aki pedig plusz feladatokat kap, az is, hisz többet kell dolgoznia. Nehezen találom az egyensúlyt. Kritikus vagyok. Másról is azt várom el, amit magamtól. Kettősség van bennem, mert jó kommunikációs képességem ellenére nehezen oldódom ismeretlen társaságban. Biztonságra töreksem a kishitűségem miatt. Ez a fő oka, hogy nem igazán szeretek tréningeken részt venni. Bosszant a butaság, ha harsánysággal párosul. Félek a víztől, úszni sem tudok. Ez osztálykiránduláskor jelentkezhet gondként.

Lehetőségként említeném az igényemet a folyamatos megújulásra, például azzal, hogy 55 évesen bevállaltam ezt a két éves képzést saját költségemen. Minden olyan továbbképzésen szívesen veszek részt, amelyek a hatékonyabb munkát segítik elő. Nem szeretném unni magamat, és a gyerekek érdeklődésére is számítok. A kollégákkal való beszélgetések, véleménycserék, a segítség szándéka is ide sorolandó. Dolgoztam olyan helyen, ahol nem egymás segítése volt a jellemző, inkább a szakmai féltékenység. Az IKT eszközök használata, a tanulásba bevonása, élménypedagógia nyújtása. Nagyon szeretem a Mozabook programot, szívesen mutatom meg bárkinek, mennyi lehetőség van benne. Tartottam belső továbbképzést is belőle. Már nem vágyom arra, hogy bárkit megtérítsek, csak a lehetőséget mutatom be. Az internet adta lehetőségek mind színesebb, motiválóbb tervezést nyújtanak. Nagyon szeretek szörfözni a módszertani oldalakon.

Veszélyek közé sorolom, hogy az időm elfolyik, mert sok időt töltök tervezéssel, ami nem mindig térül meg. A képzett, elhivatott munkaerő hiányát, mivel olyan pedagógusok is az iskolában dolgozhatnak, akik régebben nem nyertek volna felvételt, s akikkel nem tudok azonosulni, mert nincs bennük az az alázat, ami elengedhetetlen lenne az iskola szelleméhez, valamint a színvonalas oktató-nevelő munkához.. A politika begyűrűzését, ami megosztja a társadalmat, a kollégákat, s a szülőket is. A Ki sztrájkol, ki nem sztrájkol? kérdést, aminek az oktatásban nincs helye. Legfőképp pedig a kiégést, amire gondolni sem merek, de egyre gyakrabban zsörtölődöm, aminek hangot is adok. Elfáradok, de nem az érdemi munkában, hanem a társadalmi, erkölcsi és anyagi megbecsülés hiánya miatt. Ennyire rosszul végezzük a munkákat, hogy így gondolkodnak rólunk, akiket felneveltünk?

A lista nem teljes, de alapvetéseiben ilyenek gondolom magamat. Összegezve: igyekszem megfelelni a magam és környezetem elvárásainak. Felülírom a nézeteimet, ha a legfőbb kritikussaim, a gyerekek azt igénylik. Második osztályban azt mondta az egyik kislány év elején: - Patti néni, idén nem vagy olyan cuki, mint tavaly. Rögtön változtattam a viselkedésemen. Mert ők észrevették a változást, én nem. Legfontosabb, hogy összhangot találjak a gyerek, szülő iskola hármasságában. Ez úgy érzem, legtöbbször sikerül. Szeretném, ha szeretnének iskolába járni, akiket tanítok, akikkel több időt töltök hét közben, mint a szüleik. Ha az iskola forrásai nem engednek meg valamit, kreatívan állok hozzá, és megkeresem azokat, vagy újratervezek. Megoldásközpontú vagyok, nem problémagenerátor. Munkatársaim tisztelnek a teherbírásom miatt. Azért is, mert meg tudok újulni. Tanulok, fejlesztem magamat. Tanácsaimat, észrevételeimet respektálják. Ezért érzem úgy, hogy a tanácsadói feladat testhez álló számomra. Vannak olyan kedves kollégáim, akiknek hasonló a habitusa, akikre felnézek, és akik elismerik az én munkámat is. Velük szoktam megbeszélni ügyes-bajos dolgaimat, ők is megerősítették, hogy alkalmas vagyok tanácsokat, ismereteket átadni, megvannak a megfelelő kompetenciáim hozzá.

Mi, pedagógusok ,nem vagyunk tisztában széles körű kompetenciáinkkal. Külön foglalkozás például egy rendezvény lebonyolítása, vagy kirándulások megszervezése, ünnepségek rendezése. Mi ezt rutinból megoldjuk. És nem is gondolunk arra, hogy ez egy külön szakma lehetne. Ezért nem merünk más munkaterületekre lépni mondván, hogy mi nem értünk semmihez.

1.4 Személyes célok, feladatok a képzés során

Amikor befejezünk egy iskolát, sikeres vizsgát teszünk, legtöbbször megfogadjuk, hogy soha többé nem tanulunk. Aztán akár az élet kényszerít rá, akár saját döntést hozunk, legtöbbször mégis könyvet fogunk a kezünkbe, hogy megmértecssünk, újabb tudással, tapasztalatokkal gazdagodjunk. Szerencsésnek érzem magamat, mert én választottam az iskolákat, ahová felnőttként jártam. Amíg benne voltam a folyamatban, sokszor szidtam magamat, miért is kezdtem bele, milyen nyugodtan élhetnék enélkül. Aztán a legvégén, amikor kezembe adták a diplomákat, tanúsítványokat, megnyugodtam, mégis volt értelme. Picivel több lettem.

Egy kedves ismerősöm mondta, amikor ötvenvalahány évesen pestiként vett egy parasztházat, és belevágott az új életbe: „Ha ültetsz fát, akkor is megy az idő, ha nem, akkor is.” Milyen igaza volt! Évek múltán, de termett gyümölcs a fáin, ahogy ez a két év is meghozta a maga gyümölcsét. Sok ismerettel lettem gazdagabb, amit neten is megtaláltam volna, ha akarom, de itt rámutattak, mit és hol keressek, ha elakadok valamilyen területen. Addig távoli fogalmak öltöttek formát, kerültek más megvilágításba. Elfelejtett ismeretek bukkantak elő. Az andragógus diplomám is értelmet nyert, mivel abból diplomáztam, hogy kell a felnőttekkel foglalkozni. Sok új ismeretet szereztem a szakmámmal kapcsolatban, és az intézményem működését is másképp látom, mint eddig. Ez különösen időszerű most, hogy az iskolám helyzete meglehetősen ingatag a hatékonyságot illetően. A mentortanári félévek izgalmasak voltak, mert kedves Kolléganőmnél hospitálhattam. Önbizalmam nőtt, hogy én is alkalmas lehetek mentorrá válni, mert rendelkezem hozzá a megfelelő ismeretekkel, tudással, akarattal, empátiával. Talán én is lehetek majd valaki számára A MENTOR, aki miatt a pályán marad egy tehetséges ember, hogy tovább vigye a lángot. Bízom abban, hogy a képzés végeztével, a portfólió elkészültével önmagamot is sikerül meggyőzni arról, lesz szüret. A szakvizsga megszerzésével pedig közelebb kerülhetek eredeti célomhoz, hogy mesterpedagógus lehessenek. Most úgy érzem, ha befejezem ezt a képzést, tényleg nem tanulok többet. De ez úgysem igaz, mert minden nap tanulunk, s ha kialszik a vágy, hogy újabb és újabb tudással vértessük föl magunkat, akkor abba kell hagyni azt, amivel eddig foglalkoztunk.

2 A szakmai fejlődést elősegítő tanulási eredmények

2.1 A kompetenciák fejlődését támogató dokumentumok reflektív bemutatása

A kompetencia szó manapság nagyon divatos kifejezés, az élet minden területén használjuk függetlenül attól, ismerjük-e a pontos definícióját. A pedagógusok életében különösen jó tisztában lenni azzal, mit is takar valójában, hiszen életpályánk során kompetenciáink alapján minősülünk.³Be kell bizonyítanunk, megvan-e a megfelelő tudásunk, megfelelő attitűdjeink, illetve azon képességeink, melyek összessége alkalmassá tesz bennünket arra, hogy a munkánkat eredményesen ellássuk. Cselekvőképes tudást értünk alatta, illetékességet, hozzáértést, szakértelmet, ami nem nélkülözi az érzelmi támogatottságot sem, hogy valóban képessé váljunk a problémák sikeres megoldására. Ugyanis nem elég csak birtokolni a tudást, a gyakorlati tudásunk a kiskapu a bajok felismeréséhez, és a megfelelő stratégiák kidolgozásához, amivel az kezelhetővé, megoldottá válik.⁴Falus Iván tanulmányát olvasva bennem is megfogalmazódott pár kérdés. Valóban mérhető az én elhivatottságom? Vagy kirajzolódik-e, milyen pedagógus vagyok? A papír mindent elbír. Régen rossz, ha idegen emberek az én leírásom alapján ítélnék meg. Visszatérve a gardróbhoz: lehet, hogy sosem használt darabok is vannak benne, amik nem illenek hozzám, mégis bent vannak abban a szekrényben? Vagy újak, amelyeket csak eltettem, mert tetszettek? A kilencévesek nem ismerik a kompetencia szó fogalmát. De ha óra végén azt mondják, ez jó volt, tetszett, akkor én is úgy érzem, mindenem adott a pályán maradáshoz, tehát kompetens vagyok.

2.1.1 Tanári, pedagógusi kompetenciák

2.1.1.1 Szakmai feladatok, szaktudományos, szaktárgyi, tantervi tudás

Mikor új feladatot kaptam, vagy új munkahelyen folytattam a pályámat, mindig újrakezdővé, mentorálttá váltam. Meg kellett ismerkednem a szokásokkal, a tankönyvekkel, az iskolai

³ A kompetencia szó jelentése
<https://www.szotarjelentese.com/kompetencia> (2023.04.10.)

⁴ Falus Iván: tanári képesítési követelmények-kompetenciák-sztenderek
<https://ofi.oh.gov.hu/tanari-kepесitési-követelmények-kompetenciák-sztenderdek> (2023.04.10.)

dokumentumokkal, a változásokkal. 7 éve tanítok a jelenlegi iskolában, ahol aktívan megélem mindezt. Az itteni képzésen pedig alaposabban megismerkedhettem a dokumentumok sajátosságaival. Az új NAT belépésekor a matematika tantárgyat vizsgáltuk át és készítettük el hozzá a Helyi Tantervet. Iskolánk 2 éve önállóvá vált, minden fontos iratot felül kellett vizsgálni. Részt vettem a Házirend módosításában, valamint monitoroztuk a Pedagógiai Programot is. Őszintén megvallva, eleddig nem igazán foglalkoztattak ezek a tevékenységek. Mindig megkerestem, amire szükségem volt, de mélységében nem láttam át a dokumentumok jelentőségét. Mióta a kurzuson megismerkedtünk az intézmény szervezetének felépítésével, mélyebben beleástam magamat a témába. Különösen érzékenyen érintett, mert az iskolámnak évek óta nem volt intézményvezetője, és ahogy kiderült, ezer más személyi vagy tárgyi feltétele sem. Az egyetem elvégzése után nem kellett gyűjtenem a pontokat, ettől függetlenül rendszeresen részt vettem minden olyan továbbképzésen, szakmai fórumon, amit hasznosnak véltem. Továbbá autodidakta módon folyamatosan fejlesztem a számítógépes ismereteimet. Sajnos a tankönyvválasztásban meg van kötve a kezünk, ettől függetlenül nyomon követem más Kiadók tevékenységét is, és bevonom a jó gyakorlatokat a munkámba. A covid idején mindez meghatározódott. Sokat fejlődtem, még hozzá gyors léptekkel. Fontosnak tartom, hogy mindenki tisztában legyen azzal, amiben, amiből él, ismerje, ami megköti a kezét, vagy ami szabadságot nyújt számára. Aki nem tájékozódik, azt becsaphatják, mivel nem kritikusan, csak becsukott szemmel, vakon él. Ha ismered a jogaidat, akkor képes leszel kiállni magadért. Tartottam belső továbbképzést a Mozabook program használatáról, és részt vettem a matanda tanítását bemutató foglalkozáson is. Szaktanácsadó kolléganőmtől gyakran kérek és kapok gyakorlati tanácsokat, jó gyakorlatot támogató ötleteket. Szakmai tudásom jó, de napi szinten pallérozom, hogy ne avuljon el. Mindennek utánanézek, vagy rákérdezek. Fontos, hogy tudjam, mit miért csinállok. Egy tanítónak illik minimum polihisztornak lenni...Sokat olvasok pedagógiai- pszichológiai témájú cikkeket, hogy ne felejtsem el, milyen jellemzői vannak ennek a korosztálynak. Mivel a gyermekeim felnőttek, a tanítványaim szülei pedig gyakran tanácstalanok, támogatom őket abban, hogyan kezeljék, ami természetes velejárója a 6-10 éves korosztálynak, s a szülőket nagyon meg tudja viselni. Nemcsak a saját műveltségterületemet követem nyomon, ami felettébb hasznosnak bizonyult, ugyanis a kolléganő párom októberben elment az iskolámból, én pedig elvállaltam a magyar nyelv és irodalom tanítását is. Mivel iskolaotthonos rendszerben dolgozunk, ez különösen nagy terhet ró rám a felkészülésben. De a gyermekek ebből nem vehetnek észre semmit. Munkatársaimnak kérés nélkül is segítek szakmai anyagokkal, ötletekkel, logisztikai útmutatással, Sokuknak kisgyermek mellett nincs idejük arra, amire nekem.

Intézményvezetői kérésre mentor feladatokat is ellátok. Kontra Tanár Úr kurzusán a tanulási stratégiákkal ismerkedtünk meg. Ezeket igyekszem a tanulási célokkal összhangban alkalmazni, figyelve a tanulók egyéni képességeire, megfelelően differenciálva, kombinálva más műveltségterületekkel, arra törekedve, hogy az egyes tárgyak közötti kapcsolat megvalósuljon. Színes, változatos órákkal, cselekedtetve sajátítatom el a tananyagot. Óráimat, elért eredményeimet, eredménytelenségeimet elemzem, és ha szükséges, rugalmasan változtatok az addigi stratégiámon. Önállóságom ellenére tapasztalataimat megvitatom azokkal a kollégákkal, akik hasonló értékrenddel bírnak. Koromnál fogva nagy tapasztalattal rendelkezem, mégis próbálok folyton megújulni. Részt veszek az alsós és a művészeti munkaközösség munkájában. Megtisztelő, hogy jelöltek a munkaközösség vezetői tisztségre is, de ezt a fiatalabb munkatársaknak adtam át. Én a nyugdíj felé haladok, szívesebben látok el mentori feladatokat, nekik pedig hasznosak a tapasztalatok, melyeket ebben a munkakörben szerezhetnek.

Kompetenciáim feltérképezéséhez az ⁵Oktatási Hivatal Útmutóját hívtam segítségül.

2.1.1.2 Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósulásukhoz kapcsolódó önreflexiók

⁶ Gyakorló pedagógusként nem okoz gondot a tervezés, mégis sok időt szánok rá.

A tanított évfolyam tanmenetét a választott tankönyvekhez igazítom. Már a nyár folyamán gyűjtöm az anyagokat, keresem az ötleteket. Természetesen év elején feltérképezem az előzetes tudást, ehhez igazítom az ismétlés időtartamát. Próbálok első lépésben heti bontásban tervezni, de nem mindig sikerül. Napi szinten készülök az óráimra, ami nem könnyű, mert nyolc tantárgyat tanítok, nincs állandó társam, minden feladat rám hárul. Egyedülálló szülő vagyok, apai-anyai feladatokat ellátva. Tervezéskor megfogalmazom az óra célját, ehhez igazítom a stratégiát, a módszereket, az eszközöket, majd elemzem, elérte-e az óra a célját, és

⁵ Útmutató a pedagógusok minősítési rendszerében a Pedagógus I. és Pedagógus II. fokozatba lépéshez Hatodik, módosított kiadás (2019)

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/unios_projektek/kiadvanyok/utmutato_a_pedagogusok_minositesi_rendszerben_6.pdf?fbclid=IwAR0bipDxB38_se7ET47vIKYmneERMUbfpn3RokJhDaeUdFbRFnveoASyJZI
(2023.04.10.)

⁶ A tantervmélet és a pedagógiai értékelés alapjai

http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Tantervmlet_s_a_pedagogiai_rtkels_alapjai/index.html
(2023.04.10.)

a tapasztaltakat beépítem a következő tanórába. Ahogy idősödöm, egyre fontosabbnak érzem a tervezést. Pedig a laikusok szerint álomban is meg tudnék tartani egy órát. Ami biztos igaz, de nem érezném jól magamat utána. Interneten mindig rákeresek az adott anyagra, hogy ötleteket gyűjtssek, vagy megerősítsem a saját elképzeléseimet. Úgy vélem, muszáj mások munkájából meríteni, mert ellenkező esetben hajlamosak vagyunk egysíkúvá válni, elszürkülni. Szerencsés vagyok, mert csak egy tanulócsoporthat tanítok. Így könnyebb a tervezés. A tanulók értékelésekor nagyon vékony a határ a minősítő és a fejlesztő értékelés között. Sajnos a Pedagógia Programunk sok jegyet irányoz elő egyes tárgyakból, így a számonkérések is gyakoribbak. Bejelentem a komoly dolgozatok időpontját, és olyankor tényleg számon kérek, mert akik tanultak, csalódottak, ha nem tartom a szavamat. Szeretik a gyerekek a kiszámíthatóságot. Mivel van SNI és BTMN besorolású gyermek az osztályban, őket is figyelembe veszem a tervezési folyamatnál, a tanmenetbe is bekerülnek a fejlesztendő területek. Szorosan együttműködöm a két párhuzamos harmadik osztály tanítóival. Közös Messenger csoportba töltjük fel az ötleteket, személyes találkozások híján itt kommunikálunk. Felmérőket osztunk meg egymással. Rendszeresen megvitatjuk a személyes tapasztalatainkat. A szakmai támogatáson túl érzelmi segítségnyújtás is ez, ha elbizonytalanodunk, vagy nem tudunk megoldani valamilyen problémát. Mindez a kölcsönösségen alapul, töltést ad, ha lemerülünk. Gyakran az is elég, ha valaki meghallgat minket.

2.1.1.3 A tanulás támogatása

⁷ Sok tanulmány született a hatékony oktatás témakörében. Érdemes olvasgatni őket. De a való életben másképp szoktak alakulni a dolgok.

A kisgyerekek nagy izgalommal érkeznek az óvodákból. Hamar szembesítjük őket azzal, hogy nagyok az elvárások, gyors a tempó, sok a feladat. Fontos, hogy az érdeklődésüket fent tudjuk tartani mindvégig. Hogy rugalmasan kezeljük a helyzeteket, s ha kell, merjünk stratégiát váltani, esetleg megállni, ha szükséges. Töreksem a szeretetteljes légkör elérésére. Ez nem zárja ki, hogy fegyelmezett munkát várok a gyerekektől. “Követelek tőled, mert tisztellek.” (Makarenko) A gyermeknek szüksége van arra, hogy tudja, mely keretek között

⁷ Alma a fán

[https://tka.hu/docs/palyazatok/alma_a_fan_-_fokuszban_a_tanulas_tamogatasa_2014.pdf\(2023.04.10.\)](https://tka.hu/docs/palyazatok/alma_a_fan_-_fokuszban_a_tanulas_tamogatasa_2014.pdf(2023.04.10.))

mozoghat. Sok játékkal, az életkori sajátosságok figyelembe vételével, pihenés beiktatásával tudjuk szerethetővé tenni az iskolába járást. A termet családivan rendeztem be. Lefestettem a régi bútorokat, évszakoknak, ünnepeknek megfelelően dekoráljuk a termet együtt a gyerekekkel. Éreztetem velük, hogy fontosak nekem. Arra bátorítom őket, álljanak ki az érdekeikért, de azt megfelelő hangnemben tegyék. Egyre jobban működik. Kicsit tartok attól, hogy felső tagozatban nem mindenki üdvözli ezt a kezdeményezésemet. Támogatni leghatékonyabban akkor tudok, ha én is támogatott vagyok a Vezetőség által. Ha korlátoznak, én sem tudok kibontakozni, nyugodt szívvel dolgozni. Szerencsére az én iskolám megadja azt a szabadságot, amire szükségem van. Minden tanulói közösség más és más. Érzelmi, családi, mentális, értelmi szintjük, terhelhetőségük is. Fiatalabb koromban nagyon zavart, hogy nem merek a szerint tanítani, ahogy szeretnék. Azoktól a gyerekektől kérek itt bocsánatot, ezen az oldalon, akiket akkor tanítottam. A mostani tanítványaim szerencsésebbek. Mert ha úgy látom jónak, akkor kiviszem őket az udvarra, vagy beszélgetünk egyet. Mindezt azért tudom megtenni, mert már bízom magamban, és tudom, hogy szeretni kell a gyerekeket, s nem megnyomorítani. Személyes példával mutatom meg, hogy tanulni kell egy életen át. Megnézhatték a diplomáimat, mindig elmesélem, ha iskolában voltam. Ezért felnéznek rám, támogatnak, ha kérem őket, hogy segítsenek az odafigyeléssel, mert kevés időm van a hibákat kijavítani. Igényességre szoktatom, gondolkodásra nevelem őket, vegyék észre a hibákat, és az értékeket is. Figyelem a meséket, zenéket, amelyek hatnak a mai gyerekekre, és beleszövöm az órákba. Projektekter tervezek. Alma napon mindent hoztak a gyerekek. Sütit, mesét, dalokat, lapbookot. Mit vittek? Élményeket, új tudást nem megszokott módon. Énekzenéből X-faktort szerveztem, hogy távlatokban is tudjanak gondolkodni. Szerveztem Cápák közt vetélkedőt, ahol bemutathatták a találmányaikat. A verset úgy mondják föl, hogy felkonferáljuk, mintha egy műsorban szerepelnének. Harmadik osztályosaimmal rendszeresen ellátogatunk civil munkahelyekre, amit megnézünk. Elsősorban a szülőkhöz, második körben pedig a lakóhelyi kisebb-nagyobb cégekhez megyünk. Nagy élmény. Traktort vezethettek, sajtmanufaktúrát láttunk tehennel, az élő környezet témakör megtámogatására. Kenyérgyárban voltunk, műkörmösnél, rendőrakutyás bemutatót szerveztem, a tűzoltóknál lecsúszhattak a csövön, a mentősöknél újra élesztést tanultunk. Ezen látogatások után már nem mindenki akar influenzaszer lenni. Harmadik évfolyamon kezdődik a klasszikus tanulás, amikor környezetismeretből komoly fogalmakat kell megtanulni, tartalmat mondani, negyedik osztályban szavakat tanulni nyelvből. Szóban is felelünk gondolattérképek segítségével, amit kivetíték. Többnyire én készítem őket. Vázlatokat írunk, kísérletezünk, megfigyelünk, gyűjtőmunkát végzünk. Sohasem tudjuk, mit mire használunk majd a jövőben. Erősségeket

veszünk észre, gyengeségeket fejlesztünk. Figyelni, megújulni, tanulni tanulunk. Olyan technikákat sajátítunk el, melyek megkönnyítik a bevésést, és motiválunk, hogy mindez beépüljön a gyermek személyiségébe. Kis Tanító néni jelenléte is fontos, mert boldogan segítik a munkáját. Támogatják a tanulását, ahogyan tölem tanulták. Mindezzel engem is elismernek, hogy nemcsak gyerekeket tanítok, de felnőtteket is. Tudják a tételmondataimat. Ha mindent kiemelünk, semmit sem emelünk ki.. Lényegkiemelésre szoktatom őket. Az SNI-s tanuló mellé ülök. Aki velem szeretne dolgozni, megteheti, de aki önállóan, ő is. Órai játékok, érdekességek hivatkozásait felteszem az osztály honlapjára, aki szeretné, folytathatja otthon. Három gyermekem mindegyike másképp, máshogyan volt motivált a tanulásban. Ezért nem egy utat erőltetek a tanítványaimra. Találja meg mindenki a számára megfelelőt. Formális, szervezett tanulás mellett az informális tanulást is nagy szerepet kap. A Mozabook programot használom az óráimon, amely teret ad a változatos munkaformáknak. Saját magam készítem az IKT tananyagot az óráimhoz társítva más kollégák és a program adta lehetőségeket. Rendszeresen konzultálok fejlesztő pedagógusokkal, akiknek a tapasztalatait beépítem a munkámba, ezzel segítve a nehezebben haladókat. Sajnos a tankönyvek, munkafüzetek nem mindig támogatják az önálló munkavégzést. Gyakorló feladatokat teszek dossziéba, önkéntesen lehet belőle kivenni és a megoldásokat bemutatni. Gyakorló időszakban, dolgozatok előtt nagyon hatékony eszköz tud lenni. Kerülnek bele dolgozat példák is. Szerényebb képességű, de szorgalmas tanuló is tud jegyet javítani, ha időt szakít a gyakorlásra. Úgy gondolom, hogy egy tanévben reggel 7-fél 8-tól ülni, figyelni az órákon nagy feladat és komoly munka. Minden év végi bizonyítványhoz elismerés jár. A teljesség igénye nélkül elmondhatom, hogy igyekszem mindent megtenni a tanulás támogatásáért. Azzal, hogy ezt a dolgozatot írom, némileg bizonyítom is.

2.1.1.4 A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség

A kompetenciákat vizsgálva szinte minden esetben kiemeltem az egyéni bánásmódot, a differenciálást, a személyre szabott oktatás fontosságát. Nincs ez másképp ennél a területnél sem. Iskolánk Pedagógiai Programjában szerepel, milyen kódok alapján veszünk fel gyermekeket az intézménybe.

A napokban szavaztunk arról, felemeljük-e az integrált tanulók számát 20-ról 30 főre. Mindez azért volt érdekes, mert így is 25 tanulónk volt már, és több szakértői vizsgálat iránti kérelem tornyosult az asztalon. Sajnos emelkedő tendenciát mutat a vizsgálatkérelmek száma. Egyre több a figyelemzavaros gyermek, más részterületek zavarairól ne is beszéljünk. Fontos időben észrevenni, mi okozza a gyermek problémáit. 5 BTMN-es, és egy SNI-s gyermek van jelenleg az osztályomban. Mindegyikük jár egyéni fejlesztésre iskolán belül. Szerencsés vagyok, hogy szorgalmas gyerekekről beszélünk, akik gyönyörűen olvasnak, egyikük a legjobban ismeri az osztályban a szorzótáblát! Szüleik nem takaróznak a szakértői véleményekkel, hanem támogató segítséget nyújtanak számomra és a gyermeküknek is. Segédeszközöket használhatnak, szóban felelhetnek, ha az írásbeli felelet nem a várt eredményt hozza. Többletidőt is adok. Van olyan kisgyermekem, aki úgy mond verset, hogy színpadi sűgőja van. Minden gyermeknek jár az egyéni bánásmód függetlenül attól, "papíros" vagy sem. Ennek ellenére érzékenyítem a gyerekeket, hogy ők is ismerjék el, ha valaki szárnyal, illetve tanulópartok segítsék a lassabban haladókat. Minden esetben értelmezem a szakvéleményeket győgyepedagógus kollégáimmal, akik rávilágítanak, mit üzen a szakszöveg. A napokban vettem részt egy SNI-s gyermekek megsegítését célzó oktatáson, ahol sok érdekességet hallottunk, hasznos tanácsot kaptunk a Szaktanácsadó hölgytől. Megnyugodtam, hogy részemről eddig is hasonlóképpen zajlott a segítségadás. Arra viszont nem kaptam megnyugtató választ, miért segédeszköz a számológép? Miért nem elég a szorzótábla és a számegeyenes, illetve a hasonló eszközök? Én is szoktam engedni a számológép használatát, de csak ellenőrzésre, ha valaki végzett a feladatával, és akkor is csak negyedik osztály második félévétől. Nagyon szokták szeretni, mert az már olyan felnőttés dolog. Nem vagyok győgyepedagógus, de elég sok mindent megtanultam, amit a pályámon alkalmazni tudok. Folyamatosan tanulom, amivel szembe kerülök a mindennapokban, hiszem, az a dolgunk, hogy segítsük a gyermeket, hogy a korlátaikon túlléphessenek, vagy hogy kapaszkodókat nyújtsunk számukra.

2.1.1.5 A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység

Hosszú évek óta vagyok osztályfőnök, amit nagyon szeretek. Úgy érzem, hogy az erősségeimhez sorolhatom a vele járó tevékenységeket. Sajnos nincsen osztályfőnöki óránk, ahol mindent megbeszélhetnénk, de a gyerekek bármikor szívesen mesélnek, osztják meg életük fontos mozzanatait. Meglepő nyíltsággal beszélnek képzeletbeli barátaikról, mert bíznak bennem és az osztálytársaikban is. Napközis tábor kapcsán egy anyuka félve hívott, hogy nem menne a gyermek, mert még néha bepisil. Meghökken, mikor megtudta, hogy én ezt régóta tudom. Szerinte a gyerek annyira szégyelli, hogy senkinek sem mondta el. Jobb híján maradnak az etika órák, ahol viszont csak az osztály fele van jelen, de ezeken az órákon tényleg tudunk mindennel foglalkozni, amit beleszöhetek a tananyagba. Büszkén mondhatom, hogy a kollégák szívesen jönnek helyettesíteni az osztályomhoz. A szavaikkal élve: mintha rehabra jönnének. A gyerekek nyitottak, elfogadóak, van munkamoráljuk. A felső tagozatos volt tanítványaimat is dicsérni szokták ezen a téren. Ezt úgy értékelem, hogy jó munkát végzek. Elengedhetetlennek tartom a szülőkkal való jó kapcsolatot is, hisz nélkülük nem működhetne mindez ilyen jól. Fontosnak érzem az osztályon belüli demokráciát, esélyegyenlőséget. Igyekszem olyan helyzeteket kialakítani, amelyekben azok a gyerekek is remekelhetnek, akik a tanulásban nem kiemelkedőek. Osztálycsoportomban rendszeresen osztok meg városi és aktuális eseményeket, programokat, rajzversenyre felhívást, netes játékokat, és rengeteg más hasznos információt. A gyerekek életét fotókkal dokumentálom, melyeket albumba rendezek, így könnyen felidézhetőek a négy együtt töltött év szép emlékei. Bármennyi munkám van, az osztályom előnyt élvez. Beöltözünk farsangon. Kirándulunk, alkotunk. Néha elcsodálkozom, mi mindent csináltunk együtt. Hogy egyet kiemeljek! Jártunk postán levelet feladni, lebélyegeztük, beültünk a postásautókba. Matematika órán kiszámoltuk a nyuszi telefonszámát, és fel is hívtuk, aki hangüzenetet küldött nekünk. Családi napokon, Kölökparádén megismerhetjük egymás rejtett oldalait is. Van olyan anyuka, aki egyidős a legnagyobb lányommal. Mikor mondom, meglepődik, mert nyitottságom, aktív felfogásom alapján nem gondolnák, hány éves is vagyok. Ez is motiváló. Ki botoxol, ki portfóliókat ír... Szeretném megemlíteni az idei évben bevezetett garasgyűjtésünket. Internetről vettem az ötletet, amit a saját képünkre formáltunk. Beszereztem alátéteket három különböző méretben, és ezeket meg lehet szerezni, majd vásárolnak belőle. Rájuk van bízva, hogy csoportban gyűjtik vagy egyénileg. Mindegyiknek megtapasztalják előnyét és hátrányát is. Hoznak be a gyerekek kis plüssöket, autókat, más egyebet, gyakran új írószereket is. Ezeket beárazom és megvehetők. Vagy drágábban adom el, hogy tarthatnak órarészletet, nem kell másolni, leckét írni valamiből, játszótérezésre, padtársra lehet befizetni. Néha akciók vannak. Nagyon bevált, motiváló. Pirospontjaikat, csillagjaikat óra végén beváltják garasra. A

váltást is szépen megtanulták vele. A Cápák műsorban saját garassal lehetett zsűrinek jelentkezni. Ha nincs felszerelés, vagy órán mennek mosdóba, azért fix tarifát fizetnek. Bevált a garasoskodás. Mindenki tud bőven gyűjteni belőle.

2.1.1.6 Pedagógiai folyamatok, és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése

A diákok teljesítményének értékeléséről megoszlanak a vélemények. A szöveges értékelést például nem szeretik a szülők. Mindig azt kérdezik, hányas lenne. Ebben a formájában én sem szerettem, csak a felesleges munkát éreztem benne, amikor amúgy is a legtöbb dolga van egy pedagógusnak. Mindig maradtak az adatbank bugyuta mondatai, mert úgy gyorsabb volt. A Kréta rendszer segít abban, hogy kiszámolja a gyermekek tanulmányi átlagát, a szülők is nyomon követhetik. A rendszer súlyozza is a jegyeket a megállapodás szerint.

⁸ A tanulók teljesítményének folyamatos értékelése a tanítási-tanulási folyamat szerves részét képezi. Irányadó a Pedagógiai Programunkban lefektetett százalék rendszer, valamint a Helyi Tantervben megfogalmazottak. Röpdolgozatok, témazáró dolgozatok, szóbeli feleletek közül választok. Valamint órai munkát, gyűjtőmunkát, órai feladatvégzést is értékelek. Mérlegelem, melyik a legalkalmasabb a tudás mérésére. Saját magam is állítok össze felmérőket, figyelve a mérésmetodika szabályaira. Mindemellett szívesen használom a kollégák által összeállított felmérési anyagokat, ha azok megfelelnek a mérés céljainak. Egyre átfogóbban látom az oktatás e területét is. A napi munkában rendszeres vendég a minősítő értékelés, melynek a munka minőségének folyamatos javítása a célja. A tanulók gyakran fejtik ki véleményüket, tanácsokat adnak egymásnak. Mindig kiemelem, ha valaki önmagához képest javított. Adtam a pályám során csillagos hármast és négyest is. Sok évvel a hátam mögött még én is beleesek olykor abba a hibába, hogy a jegyadást motiválásra, biztatásra használom. Mindig kiemelem, hogy a jegyek a pillanatnyi tudást mutatják, és indokolt esetekben a lassabban érőknél biztosítok lehetőséget a javításra. Ez arra sarkallja a lassabban haladót, hogy ne adja fel, érdemes erőlködni. A differenciálás szempontjait figyelembe véve tudom folytatni a tanulás támogatását. Az év végi jegyekkel dokumentáljuk az éves haladást, számszerűsítve látjuk,

⁸ A tantervemlélet és a pedagógiai értékelés alapjai Vígh Tibor 7-12.fejezet
http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Tantervemlelet_s_a_pedagogiai_rtkels_alapjai/101_a_fejleszt_rtkels_jellemzi.html (2023.04.10.)

hová jutottak el a tanulók. A bizonyítványokhoz már nem fűzök megjegyzéseket, csak gratulálok!

2.1.1.7 A környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képvisellete és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadásának módja

A környezeti nevelésre nagy hangsúlyt fektetünk manapság. Nem véletlenül, hiszen olyan mértékű a természet kizsigelése, hogy minden szinten segítségért kiált. Úgy vélem, hogy a kampányok jók ugyan, de a gyerekek gondolkodását kell úgy alakítani, hogy számukra a környezetvédelem természetessé váljon. Mikro szinten mivel tudjuk ezt megalapozni? Szelektíven gyűjtjük a szemetet. Minden osztályban vannak kék és sárga hulladékgyűjtők, amelyeket a gyerekek egy nagyobb edénybe ürítenek ki. Sok papírszemetet termelünk, kézenfekvő ezek szelektálása. Ha otthon is látják a folytatást, akkor nyert ügyünk van. Használt elemgyűjtő konténerek is ki lettek helyezve az iskolába. Alsósaink ezeket érthető okokból nem nagyon használják. Spórolnánk a világítással, de a neon lámpákat inkább nem kapcsoljuk le rövid időre, mert így takarékosabb. Figyelünk arra, hogy kevesebb vizet használjunk, elzárjuk a csapokat. Évente két alkalommal papírgyűjtés is van, melyből visszaforgatnak a gyerekeknek az osztálypénzbe. A szülők így érdekeltek a gyűjtésben. Az energiaválság begyűrűzött az iskolákba is. Szerencsére nálunk nincs hideg télen, de így sem az utcát fűtjük. A pályázatokon, melyek ezt a területet célozzák meg, igyekszünk részt venni. Most a Föld napjára aszfaltrajz versennyel készülünk. Osztályom rövid videót készített, mellyel díjat és pénzjutalmat is kaptunk. Kollégánk kezdeményezésére mókus odúk lettek kihelyezve az udvarokon. Minden alkalmat megragadunk kirándulásokon, sétákon is, hogy felhívjuk a figyelmet a környezet megóvására. Személyes példamutatásom is mintaadó. Nem szeretem a pazarlást. Sem ételben, sem másban. Nagy hangsúlyt fektetek az osztályterem és a környezet tisztaságára, rendezettségére. Váltócipőt használnak a gyerekek első osztály óta. Ez egyben az egészségüket is védi, közérzetüket javítja.

2.1.1.8 Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás

Pedagógusként sokféle partneri együttműködés részesei vagyunk. Kollégákkal, szülőkkal, külső fejlesztő pedagógusokkal, a városi Vezetéssel, partner cégek képviselőivel és még

sorolhatnám, kikkel kell megtalálni a megfelelő hangot munkánk során. Mindez együttműködést feltételez. Nemcsak verbális kommunikációról beszélek ilyenkor. A pedagógus a külsőjével, viselkedésével, különböző fórumokon való jelenlétével is üzen, kommunikál. Minden kapcsolatban a legfontosabb a partneri viszony, a segítő kommunikáció, a jó helyzetfelismerés képessége. Kollégákon kívül leginkább a szülőkkel tartjuk a kapcsolatot. Mindez történhet a Krétán keresztül, személyes formában, fogadóórán, illetve szülői értekezleteken, vagy a csoport közös Facebook fiókjában. Én nem adom meg a telefonszámomat, mert ezt a részét magán területnek tekintem jó ideje. Bármikor elérhető vagyok, de én döntöm el, mikor tudok a problémákkal érdemben foglalkozni. Olyankor van időm a felkészülésre, hogy átgondoljam, mit szeretnék kommunikálni. Osztályfőnökként pláne nagy szerepem van a párbeszédnek során. Jó a viszonyom a szülőkkel. Kölsönös tisztelet jellemzi.⁹ Bevonjuk őket az iskola életébe. Szülői munkaközösség, nyílt napok, nyílt programok, önkéntes segítség ünnepek előtt, farsangi jelmezek, bál, stb. Azok a szülők, akik részt vesznek az iskolai életben, jobban belelátanak abba, így elégedettebbek és megértőbbek is. Az intézmény kommunikál a helyi médiával, ahol közlik a városlakókkal, milyen kellemes dolgok történnek az iskola háza táján. Kapcsolatot ápolunk a múzeumpedagógusokkal, a könyvtárral, az uszodával, mindennel, ahol gyermekeink megfordulnak. Ne felejtsük meg azokról sem, akik szponzorálják a rendezvényeinket! Figyelemmel kísérjük a várost, a város pedig bennünket. Így áll fent az egyensúly.

2.1.1.9. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

Élethosszig tanulni, ez lenne a feladatunk, hisz a gyorsan változó világ magával hozza a folytonos megújulás igényét. Ezáltal gyorsabban tudunk reagálni az új kihívásokra, és a kiegészítés veszélye sem fenyeget. A szakmai életutamból kiderül, hogy én ezt választottam, ha nem is tudatosan. Mindig tanultam. Fiatalabb kollégáim, és lassan csak azok vannak, tisztelnék érte. Úgy érzik, ők közelebb állnak a kiegészítéshez, mint én. Ami az előnyöm, az a hátrányom, az életkorom. Nehezebben tanulok meg olyat, aminek nem érzem hasznát. De azokat az életfeladataimat, amelyeket ők még most kezelnek, én már letudtam, több időm van. A szakmai megújulás nyertese elsősorban az a gyerek, akit rám bíztak a szülei, és nem sajnálkoznak, miért nem került fiatalabb tanítóhoz. Mert annak ellenére, hogy egyre nagyobb

⁹ Imre Nóra: Az iskola és a szülő közötti együttműködés lehetőségei (2019)
<https://ofi.oh.gov.hu/publikacio/az-iskola-es-szulo-kozotti-egyuttmukodes-lehetosegei> (2023.04.10.)

a korkülönbség köztünk, ők ezt nem érzik. Folyamatosan figyelem az újdonságokat, az érdekességeket, hogy mindenki megkapja azt az oktatást, amihez joga van 2023-ban. Ezt a képzést is 100 százalékban én finanszírozom, mert sajnos másnak nem volt fontos, hogy a tapasztalatainkat tovább adjuk a fiatalabb generációnak. Még végig futok a mester tanárrá válás nehéz útján, ami talán eredményesen zárna le a szakmai életutamat.

2.1.2 A Marcali Mikszáth Kálmán Általános Iskola munkájának rendszerszemléletű elemzése, a nevelési-oktatási intézmény hatékonysága

2.1.2.1 Általános információk az iskoláról¹⁰

A Marcali Mikszáth Kálmán Általános iskola székhelye Marcali, Mikszáth Kálmán utca 10. Alapító szerve az Emberi Erőforrások Minisztériuma. Fenntartója a Siófoki Tankerületi Központ. Típusa: Általános Iskola. Köznevelési feladatai közé tartozik a nappali rendszerű általános iskolai oktatás-nevelés 1-8.évfolyamon, az emelt szintű testnevelés oktatás, valamint egész napos iskola az alsó tagozaton. Tanulósobát biztosít a felső évfolyamokon.

Az iskola tagozatai:^{11 12}

Az iskola teljes létszáma 403 fő. 1-4.évfolyamokon párhuzamosan két osztály van, kivétel a harmadik, ahol a tanulói létszám nagysága miatt engedélyezték a három osztály indulását. 209 fő a tagozat létszáma. 5-8. évfolyamon ugyanez mondható el, de az ötödik osztályból indulhatott három. A tagozat létszáma 194 fő.

Az iskola nevelőtestülete:

¹⁰ Marcali Mikszáth Kálmán Általános Iskola-Oktatási Hivatal
https://www.oktatas.hu/hivatali_ugyek/kir_intezmenykereso/!KIR_Intezmenykereso/Intezmeny/Index/203528
(2023.04.15.)

¹¹ Pedagógiai Program- Marcali Mikszáth Kálmán Általános Iskola
https://www.oktatas.hu/hivatali_ugyek/kir_intezmenykereso/!KIR_Intezmenykereso/Intezmeny/Index/203528
(2023.04.15.)

¹² Szervezeti és Működési Szabályzat. Marcali Mikszáth Kálmán Általános Iskola 2022.
<https://miksathmarcali.hu/images/docs/dokumentumaink/marcali-miksath-szmsz-2022.pdf> (2023. 04.15.)

Amikor a dolgozatomat készítettem, évek óta megbízott intézményvezetővel működött iskolánk, akinek a beosztása igazgató-helyettes volt. Ő látta el egy személyben az igazgató-helyettesi pozíciókat is. Szerencsére ez az áldatlan állapot februárban végre megoldódott. Az intézmény vezetője Gadányiné Lutor Mónika lett. Sajnos alsós igazgató-helyettesünk változatlanul nincs. A Tankerület a gyakorlattól eltérően pályázatot írt ki a betöltésére. Egyelőre betöltetlen a pozíció. A Testület létszáma 35 fő. Még teljes a szakos ellátottság, de az elkövetkezendő két tanévben hat kolléga vonul nyugdíjba, így - ismerve a statisztikákat -, hiányterületekről is várunk pedagógusokat. 6 technikai dolgozó, valamint gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, védőnő, s a Szakszolgálat utazó pedagógusai segítik a munkát. Időközben 2 pedagógiai asszisztens és egy rendszergazda csatlakozott a Kollektívához. Mindez köszönhető annak, hogy van vezető az iskola élén. Egy fő Mentor tanár, két fő mesterpedagógus dolgozik a testületben. Szaktanácsadó kolléganőnk sok segítséget nyújt mindannyiunk számára.

2.1.2.2 Az iskolában folyó munka elemzése, értékelése

Az iskola legfőbb célja a tanulók személyiségének kibontakoztatása, valamint felkészítésük a középiskolai felvételikre. Olyan tevékenységek biztosítása, amelyek mindezt támogatják. A Pedagógiai Programunk megalkotásánál komoly kihívást jelentett az iskola szellemiségének megtartása, a hagyományok megőrzése, valamint a modern kor kihívásainak való megfelelés.

Kiemelt feladataink közé tartozik a magas szintű kompetencia alapú oktatás, a környezeti nevelés, hatékony digitális oktatás-nevelés, művészeti nevelés, sport utánpótlás nevelés, angol-német nyelvoktatás, hatékony és szoros együttműködés a Szülői Munkaközösséggel, a Diákönkormányzattal, a marcali civil szervezetekkel, tehetséggondozás, integráció, folyamatos önképzés, alkalmazkodás a korszellemhez.

Alsós tanítóként elsősorban a tagozaton folyó munkáról szólnék bővebben. Mivel a beiskolázás körzetenként zajlik, az iskolában a testnevelés tagozat ad tágabb teret, hogy nemcsak körzetes, de más tehetséges gyermek is ezen falak közt tanulhasson. Sajnos hiába voltak magasak a jelentkezési számok, a Fenntartó nem engedélyezte a 3 párhuzamos osztályt. Így 28 fős csoportokat kellett összezsúfolni a termekben. Kiszámolták, hányan férnek el egy négyzetméteren, és elegendőnek találták. De így épp hogy csak elférnek a gyerekek, nincs mód játéokra, mozgásos feladatokra. Két iskola működik a városban, az óvodákkal jó a

kapcsolat. Rendezvényeiket rendszeresen látogatják tanítóink, mi is szívesen látjuk őket programjainkon. Hagyományosan megrendezésre kerül évente az ovisok látogatása Mikuláskor. Kis műsorral, ajándékkal kedveskedünk nekik. Tavasszal mi látogatunk el az óvodákba, Mixatlon versenyre hívva az iskolába készülöket. Játékos feladatokkal próbálunk kedvet csinálni a sporttagozathoz. Ezt követi egy játékos, de komoly kihívás az iskola tornatermében. Kiepipített akadálypályákon haladnak végig a kicsik. A végső megmérettetés egy másik alkalommal történik, ahol immár értékelik a sportteljesítményeket, ez alapján kerülnek be a gyerekek a sport osztályba. Óraszámban 5 testnevelésük van ugyan, de olyan testnevelőkkel, akiknek komoly képzettségük van. Emellett a kosárpálánta programban, valamint a kézilabdaedzéseken fejlesztik tovább a mozgásukat, tehetségüket. Augusztus utolsó hetében pár órás ismerkedő délelőttöt tartunk a felvett gyermekeknek, amelyen megismerkednek az osztálytermükkel, tanítóikkal, iskolájukkal. Kis foglalkozást is tartunk. Évnyitón pedig ünnepélyesen osztályokba soroljuk a gyermekeket. Kis fantázianévvvel, nyakba akasztós névtáblával vonulhatnak az osztályukba elsőként. Negyedik osztálytól tanulnak a diákok idegen nyelveket. Választás alapján történik mindez. Az angol nyelv népszerűbb, de oktatónk nem nagyon van. Megbízással sikerült megoldani a tavalyi évben. Idén visszajött dolgozni egy kolléganőnk, így viszonylag megnyugtató a nyelvtanítás helyzete. Az alapkészségek elsajátításán túl vannak egyéni képességfejlesztési lehetőségek is. Klubnapközis foglalkozásaink szakkörszerűen nyújtanak hetente plusz programot. Sakk, sport, idegen nyelv, játék, dráma, kézműveskedés, énekkar, rejtvényfejtés. Színházlátogatásokat szervezünk, jó kapcsolatot ápolunk a könyvtárral, múzeummal.

Az iskola általános megítélése sajnos sokat romlott az utóbbi pár évben. Ennek legfőbb oka szeretett és tisztelt Igazgatónk nyugdíjba vonulása, és a hiányzó legitim Iskolavezetés.

2.1.2.3 Fejlesztési javaslatok, teendők

Az Intézmény megbízott vezetője, az alsós igazgatóhelyettes, 2023.október 1-jével felmondott. A másik helyettest bízták meg a vezetői feladattal, aki alig egy éve működött ebben a tisztségben. Ő Igazgató szeretett volna lenni, pályázott is, de nem volt meg a Vezetői végzettsége, így elutasították. Támogatás nélkül kellett elindítania az iskolaévet. Egy Kolléganő vállalta, hogy segít ebben, de a Fenntartó nem javasolta ,hogy megkapja a helyettesi pozíciót. Ez mindenkit meglepett, mert a Testület támogatta ebben. Rá akarták szorítani az alsós munkaközösség-vezetőt, hogy ő vigye tovább a feladatot. Időközben az

Igazgatói pályázat is megjelent, a pletykák beigazolódtek. Friss papírral, nulla tapasztalat nélkül lesz új igazgatója az iskolának februártól, aki helyetttest is hoz magával. Már a pályázatot is kiírta erre a Tankerület. Lesújtó a tény, hogy senkit sem tartanak alkalmasnak ebben a jó nevű iskolában a pozícióra. Fejlesztési javaslatom bőven lenne, de nem tudom, mire számíthatunk februártól. Jelenleg én kaptam meg a volt párom óráit, így nagyon leterhelt és reményvesztett vagyok. Mikor ezt a képzést elkezdtem, az volt az elképzelésem, hogy a pedagógiai szakvizsga megszerzése után jelentkezek mesterpedagógusnak. 55 éves vagyok. Most az a tervem, ha minden marad a régiben, pálya- és országelhagyó leszek. Minden porcikám elutasította ezt egy éve még. Mára ez annyiban változott, hogy én nem akarok sztrájkolni, utcára menni. Pedig nem értek egyet az oktatás helyzetével. Önerőből tanulok, nem támogat a Fenntartó semmivel. De Hallgatót már osztottak ki nekem tavasszal, hogy én ügyis ezt tanulom, csináljam! Az intézmény Vezető nélkül nem tud kapcsolatokat ápolni, mert nincs kihez fordulni. Év elején senki sem is nyilatkozhatott az iskolakezdésről a helyi tévének, ami újabb találgatásokra adott okot. Pletykák, rémhírek, presztízsveszteség. Ráadásul a pedagógushiány miatt olyan kollégák is vannak közöttünk, akik régebben csak látogatóba jöhettek volna az iskolába. Két éven belül a veterán tanáraink közül hatan mennek nyugdíjba. Kivel tudjuk pótolni a matematika, fizika és kémia tanárainkat? Az alsó tagozaton némileg jobb a helyzet. Fialodtak tanítóink. Bár csak egy pályakezdő Gyakornokunk van, mindenki más a negyvenes korosztály tagja.

Két éven át tartott bennünket sakkban a covid-járvány, most az ellehetetlenített oktatásügy teszi ugyanezt. Megosztja a társadalmat, a pedagógusokat, a szülőket, a családokat.

Boldog békeidőben innovátorként az alsó-felső tagozat átmenete foglalkoztatna. A járvány idején sajnos nem valósíthattunk meg semmit, amit szerettünk volna. Az óvoda-iskola átmenete jól működik, mindig fejlesztettünk valamit. De ez a terület kicsit fehér foltos. Fontosnak tartanám a kölcsönös óralátogatásokat, ahol a Kollégák egymás személyiségét, szokásrendjét és stratégiáit megismernék. Ezen túl látnák a gyerekek órai munkáját, tevékenységeit. Fontos lenne osztálykirándulásra, családi napra meghívni a leendő osztályfőnököt, mert az egy másik közeg, kötetlenebb. A szülők is kapcsolatba kerülhetnének a következő 4 év Karmesterével. Sajnos mostanában csak augusztus legvégén derülnek ki az osztályfőnökök, ami nem helyes. Bizonytalanságot generál. Szerencsés esetben az alsós tanítók jól felépített szokásrenddel adják át a gyerekeket 5. osztályban. Siralmas látni, hogy már az első napokban elfelejtődnek ezek a szokások, magukra maradnak a gyerekek, hisz egyik napról a másikra “nagyokká” váltak, nem ellenőrzik őket következetesen. Vallom, hogy

nem újra kell őket szoktatni, csak meg kell tartani az eddigieket. Kényelmesebb nem észrevenni a problémát, mint megoldani. Ezt látom felső tagozatban. Régebben működött, hogy a leendő és a regnáló osztályfőnök leült év végén és megbeszélték, melyik tanulónak milyen erőssége van, s miben van lemaradva. Milyen segítségre szorul? Mini SWOT-elemzést végeztek. Mostanra ez nem működik. Csak találgatunk, ki veszi át a kis osztályunkat ezután?

Jelenleg egy Igazgató és két helyettes jelenléte már hatékonyabbá tenné a munkát. Egy rendszergazda, aki karbantartja a gépeinket, segítene a problémák elhárításában. Pedagógiai asszisztens, aki nagy segítség volt a mindennapokban. Olyan feltételek, amelyek egy ekkora intézménynek járnának. Az energiaválság, anyagi gondok, a rossz tankönyvek, megosztottság, rossz légkör is csökkenti a hatékony oktatást-nevelést. Jelenleg a saját hivatástudatom, a gyerekek iránti szeretetem, tiszteletem, a tőlük érkező szeretetsomagok teszik hatékonyvá a munkámat. Kis cseppek az intézmény nagy tengerében. Ezt is naponta újítjuk, mert a megbecsülés hiánya, a tenni akarás elfojtása a Fenntartók oldaláról egyre reménytelenebbé teszik a munkát. Kiegyezett, marakodó, elszegényedett tanárok, nem támogató Fenntartók nem tudnak hatékony intézményt üzemeltetni.

A változáshoz tudatosság kell: célokat kitűzni, módszereket, stratégiákat választani, a megfelelő erőforrásokat hatékonyan felhasználva idomulni a kialakuló helyzetekhez. Természetesen segítségül hívva a kreativitást. A mi helyzetünkben talán az új Igazgató a problémákhoz így áll majd hozzá. Albert Einstein szavait idézném, “ Mindenki tudja, hogy bizonyos dolgokat nem lehet megvalósítani, mígnem jön valaki, aki erről nem tud, és megvalósítja.” Folyamatosan tanultam életem során. Sajnos ez nem mindenkire jellemző, így ők beleragadnak a régibe, nem képesek alkalmazkodni az új kihívásokhoz. Pedig nekünk, pedagógusoknak óriási szerepünk van a gyermekek kreativitásának kibontakoztatásában. Olyan felnőtteket nevelve, akik új válaszokat képesek adni az élet kihívásaira. ¹³“Minden innovációs folyamat ösztönzője az innovatív, kreatív szervezet lehet.” Az innovációs háló hiánya vagy részleges megléte miatt választják sokan az egyházi iskolákat. Szerencsére a településen ilyennel nem kell számolnunk! Az új Vezető hatékonyságát csökkentheti, hogy nem ismeri a közösségünket, mozgatórugóinkat, maximum közvetett úton tájékozódhat. Ez időben visszaveti a fejlődést. Mi is így tájékozódunk róla. Sikerorientált, van önbizalma, nem fél a változásoktól, politikai elkötelezettségét előnyként tünteti fel. A mai világban mindezek

¹³ dr Benedek-dr Mezei-Tornyos Nagy 2009

nélkülözhetetlenek. Ha párosulnak empátiával, a szakmai konfliktusok szakszerű kezelésével, a demokratikus vezetői stílussal, akár hatékony, alkalmazkodóképes intézménnyé válhatunk.

Remélhetőleg, dacára annak, hogy új helyettessel kíván dolgozni, aki nem ismeri testületünk erőterét, jó szemmel felismeri a kulcsembereket, és a kollégák elkötelezettségét. Bízom abban is, hogy ő is tanulmányozza ezt a témát, és igyekszik jó kérdésekre jó válaszokat találni. Mostanság a Testület tagjai félnek a változásoktól, a kihívásokat negatívan kezelik, teherként tekintve rájuk. Hiányzik a korrekt tájékoztatás, és az önbizalmunk lecsökkent a társadalmi és politikai megbecsültség miatt. Az innovációs terv már az új Igazgató feladata lesz. Számolnia kell a motivációs szakadékkal. Nehéz lesz elfogadtatnia a személyét is és az elképzeléseit is. Meg kell ismernie az alacsony motivációs szint okait, és áthidalnia. Fel kell ébresztenie az „olthatatlan vágyat a végtelen tenger iránt”.¹⁴ Ezzel zárnam dolgozatomat. Ma csak favágók, szerszámkészítők vagyunk. Álljanak itt egy zseniális ember olyan szavai, amit mindenkinek ismernie kellene, aki sorsok felett dönt!

“ Ha hajót akarsz építeni, ne azért hívd össze az embereket, hogy fát vágjanak, szerszámokat készítsenek, hanem előbb keltsd fel bennük az olthatatlan vágyat a végtelen tenger iránt.”
(Antoine de Saint-Exupéry)

Pár gondolat a leírtakhoz. Mára van két pedagógiai asszisztensünk, rendszergazdánk, egy felsős igazgatóhelyettesünk, a folyamatosan beázó iskola kérdése nem tabu többé, a felső tagozat átköltözött a helyi gimnázium kihasználatlan termeibe. Végre van Vezetőnk, aki kiáll az intézményért. Bevallása szerint ő sem tudta, mit vállalt, milyen nehézségekkel kell szembenéznie. A vezetői feladatok enélkül is embert próbáló. Természetesen még nem mindenki a hasznos lépéseket figyeli, inkább a botlásokon akad meg a szeme. Várom azt az időt, amikor személyeskedés helyett egységben látjuk az iskolát, és a működés érdekében végre összefogunk!

2.1.3 A Marcali Mikszáth Kálmán Általános Iskola Gyakornoki Szabályzatának elemzése

¹⁴ Antoine de Saint-Exupéry

Mielőtt a Gyakornoki Szabályzat elemzésére kitérnék, szeretnék bemutatni egy dolgozatot, amelyet azért tartok ideillőnek, mert a mentoráltakhoz meg kell találni az utat akkor is, ha életkorunk már meglehetősen eltérő. Visszatérve a gardrób hasonlatra, néha belefér a szekrénybe egy-két darab, amely a régi korból maradt ott, talán nem is férünk bele, de emlékeztet a fiatalságunkra, amikor még büszkén viseltük.

2.1.3.1 Az ifjúkor pszichológiája

¹⁵Az X generáció képviselője vagyok. Miközben tanulmányoztam a kurzus diáit, találkoztam egy ifjúval, önmagammal. Kulcsos, önálló, rendszerváltó, megbízható, elvált, T-né CS.P., realista karrierista, biztonsági öves és szorongó. Tipikus átutazó a babyboom, valamint az Y nemzedék között. Olykor csóválom a fejemet, hogy mi vagyunk az utolsó pedagógus generáció, akik mindenre figyelnek, akik ragaszkodnak a régi beidegződésekhez, akik rendszerben látják az oktatási-nevelési munkát? És nemcsak munkának tartják, hanem hivatásnak is? Három lányom van. Y és Z nemzedékek. Mindent megtapasztaltam anyaként, szülőtársként, kollégaként, nagynéniként, és sorolhatnám, a társadalmi létra melyik fokán állva, milyen is egy ifjú. A nemzedékeken keresztül ívelő örök érvényű mondat: - Olyan vagy, mint apád /anyád/, nem ismeri Mannheim Károlyt. A genetika megkerüli a generációkat, és ijesztő, vagy éppenséggel szívmengető klónokat hoz létre. Nem tudom, milyen szülő lettem. Azt hiszem, önéletrajzom 3. fejezetének a vége felé járhatok. Lassan megkerülöm az akadályokat, ahelyett, hogy leporolnám magamat újra és újra kimászva a gödörből. Gyakran fordul meg a fejemben, melyik utat mutassam a gyerekeimnek. Az én biztonságosnak tűnő, de számukra középszerű életemet, vagy egy nagyvonalúbbat, amire a fiatalok vágnak. Mai napig nem tudom, mi a jó példa. De azt hiszem, sok jelentősége nincs is, mert ők maguknak választanak saját utakat, hol tapintatosan, hol anélkül. És ez így van rendjén. Hol tartanék, ha akkoriban mindent megszívlelek, amit a szüleim mondtak? Nem szeretném tudni, mert talán jobb út is lehetett volna. Vagy kevésbé jó? Mindig anya szerettem volna lenni. Szerettem volna egy házat, férjet, kocsit, diplomát, jó állást. Miért fontos ez? Mert ezek az életcéljaim voltak. Az Y lányom hasonlóan gondolkodik. Egyet kivéve. Még nem vagyok nagymama. Ő pedig elkerülte a 3. X-et. A középső lányom listájáról hiányzik a férj is. A legkisebb, Z lányom életéből minden hiányzik. Ő az, aki „csak” iskolába jár, komolyan véve a lifelong learning szellemiségét... Y lányom szerint testvére szakkörbe jár (Moholy- Nagy Művészeti

¹⁵ Találkozásom egy Ifjúval dolgozat az Ifjúkor pszichológiája kurzushoz Horváth Tamásné ETJII7 (2021) Dr. József István előadása nyomán

Egyetem), szerintem pedig fogalma sincs, mi az, visszafizetni a diákhiteleket, mivel sosem dolgozott, csak jött a számlájára az apanázs. A feszültség közöttünk örökléstani és 2 generációs. Másképp gondolkodunk a jövőről, jelenről, még a múlttól is. Fülemben cseng kisiskolás lányom ítélete: - Apa, te olyan régi vágású honszerető vagy... Persze fontos a megértés, az attitűdváltás, de ez a feladat leggyakrabban ránk, előző nemzedékekre hárul, mivel mi már csak módjával keressük önmagunkat, az ifjú titánok pedig tökéletes felnőttégükben tündökölnék, lenézve minket, szegény felmenőiket. Érezhetően van ebben némi cinizmus, de igazság is. A szánakozó nézés, amikor klaviatúrájának hívjuk a billentyűzetet, mindent elmond. Míg mi megtapsolunk minden kudarcra ítélt próbálkozást, nehogy törést okozzunk a lelkekben, eközben jól emlékszünk szüleinkre, akik szerint egy vödör, de még egy pótkocsinyi kötelesség sem ártott nekünk. Hiszem, ez ma sem ördögtől való nézet. Nyílt érzelmek? Nem beszélhetünk egyenesen, mert az ifjú megsértődik. Virágnyelven mondjuk el azt, amit szeretnénk. Mert a konfrontáció nem kifizetődő. Akkor ritkábban látogat meg a gyerek. Azt mondja, mindig vitázol, veszekszel. Pedig te csak érvelsz. Ismerős helyzetek? Mindenesetre legközelebb tuti lenyeled a mondandódat. Mert a drága gyermek itt van végre! Legifjabb Z-m felé vezető hídon a legnehezebb az átkelés. Pici tündérből avanszált problémás ifjúvá. Leginkább 2 évvel idősebb nővérével találja meg a hangot, egy nyelven beszélnek, melyből néha egy szót sem értek, pedig vennék szótárt hozzá! Kitaposott utakon járva hamarabb jut mindenhez, melyet Y lányom sokszor nehezményez is. Kis osztálylétszám, emiatt mindenhová kis energiával kerül be, míg Y lányom 35 fős osztálylétszámával küzd a gimnáziumi és az egyetemi bejutásnál, később a jó munkahelyek megszerzésénél is. Eből szerzett jószág eből vesz el, kis Z meg sem becsüli a könnyen szerzett javakat. Megbukni, elkésni nem ciki, hanem normális, trendi. Saját bevallása szerint 2021 októberében látszik felnőni, amikor egy serpenyőt vesz magának, s örül a szerzeményének. A számítógép és a telefon használata természetes, nélkülözhetetlen. Különben kiesünk a social média véráramlásából. Míg az én korosztályomnak megfelel a középkategóriás holmi, ifjainknak jár a minőség, pedig a rávalót megmosolygott szüleik biztosítják, az esetek többségében gyakran erőn felül is. Szerencsére az én Y-Z-im nem is voltak követelőzőek, csupán meggyőzőek. Hatalmas ellentmondás, hogy ez a megtoldott kamaszkor koravén kis ifjakat alkotott. Akik túl korán váltak felnőtté bizonyos területeken, ahol nem kellett volna, míg ahol elvárható lenne a felelős gondolkodás, ott éretlen kamaszokat találunk. Hogy mi, szülők, sokszor asszisztálunk az otthonmaradás kis életükhöz? Régen is együtt élt több nemzedék, de ott volt munkamegosztás, ami segítette a teherviselést. Saját ifjaim még a mosogatógéphez pakolást is megfelezték. Egyik be, másik kipakolt. Ma örülnének, ha lenne

mibe pakolni. Jársz valakivel? –kérdetek rá néha az ifjabb Ifjakkal. -Jaj, Anya! Ez olyan ósdi! Majd szólunk, ha lesz valaki. Most nem érünk rá ilyesmikre. Csak idegesítene.

Hoppá! Az én bakancslistám egyik pontja kihúzva? Szinglik? Minglik? Vagy inkább arányt tévesztettek? Mikor, ha nem most kell ismerkedni és járni valakivel? Anyaként úgy érzem, boldogtalanok. Pedig nem. Ott az egész falnyi tévé az albérletben, a Netflix ontja a hétvégi és esti sorozatokat, ahol több évnnyit is meg lehet nézni két étkezés között. Velem van a baj? Én egy hetet várok a kedvenc krimimre. Nem esne jól mindet egyhuzamban kivégezni. Hol marad akkor a várakozás izgalma? Jó, néha én is a könyv végére lapozok. Szerencsés vagyok. Nem drogoznak a lányok, nincsenek szélsőséges megnyilvánulásai. Mit is kezdenék azokkal, ha néha ezeket is nehéz megérteni? De megtanultam a különbséget. Csak elfogadnom kell, megértenem nem. Így könnyebb. Mert különben mindig ideges lennék, ha bejelentkeznek, hogy jönnek, mert ők aznap választják ki a közlekedési eszközt, míg jómagam rákészülök az utazásaimra. Aggódjanak érte ők, s ne én! Hogy nincs itthon kenyér vagy kedvenc kaja? Csak engem zavar, őket nem. Majd elmegyünk együtt a boltba. Változom, mert muszáj alkalmazkodnom. Ők nem érnek rá, csak én... 54 évesen írom ezt a dolgozatot. 2 év terhét vettem a vállamra. Igyekszem tájékozódni a Neptunban, nem kicsúszni a határidőkből. E-maileket küldök és fogadok. Fájlokat csatolok. PPT-eket, videókat készítek, meletes linkeket kapok. Egyszerűen haladok a korrallal. Ez feltölt, „ifjan” tart. Alfákat tanítok, gyakran bosszankodom a munkahelyemen a babyboomokra és a többi generációra. Hogy kit kedvelek legjobban? Az X-eket. Mert ugyanazokat a meséket láttuk. Ugyanazokat a zenéket ismerjük. Ugyanazokon a vicceken nevetünk. Egyszerűen legalább generációs különbségek nincsenek köztünk. A fiatalabb korosztály lazasága pedig oldja a szorongásaim egy részét. Magabiztosabbá tesz. Tanulom Őket, mert ha akarjuk, néha megérthetjük, ők mit miért csinálnak. És át is vehetjük tőlük a jó dolgokat. Az idősebb korosztályok rákjárását nem szeretem. Igenis meg kell tanulni a számítógép használatát! A böngészést a nagyvilágban. A Classroom-ot, a lecke ütemezését, az órák színesítését, hogy az alfák is szeressenek iskolába járni. És minket is szeressenek, ne az őskövületet lássák bennünk.¹⁶ „Jó szóval oktasd, játszani is engedd/ szép komoly fiadat! „ Így vettem egy vezeték nélküli egeret. A bal és jobb oldal gyakorlására is igen kiváló! Mentor tanárnak lenni azért is jó, mert találkozhatasz olyan Ifjakkal, akiknek segíthetsz, és akik téged is fiatalon tartanak. Miközben nem szabad elfelejtened, hogy te is voltál fiatal, tapasztalatlan és elveszett.

¹⁶ József Attila: Levegőt!

2.1.3.2 A Gyakornoki Szabályzat elemzése

A szabályzat törvényi háttere a 2011. évi CXC. törvény a köznevelésről, a 2013. évi CXXIX. törvény, a 2013. évi CXXXVII. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról, a 326/2013. (VIII. 30.) Kormányrendelet, melyekben szabályozott a gyakornokok mentorálása.

A szabályzatot szaktanácsadó kolléganők készítette el a megbízott igazgató-helyettes felkérésére. Mivel elfogadásra nem került, a Tantestület tagjaihoz nem juttatták el véleményezésre sem, tudtam, kihez kell fordulnom, hogy megkapjam. Olyan dokumentumot elemzek, ami van ugyan, de még sincs. A szabályzat tartalomjegyzéke jól áttekinthető. 18 pontban foglalja össze a tudnivalókat, és a végén található a melléklet.

1.Fogalmak:

Pontosan meghatározza a gyakornok és a mentor fogalmát, valamint a gyakornoki időt a 326/2013. (VIII.30.) Kormányrendelet 2. § értelmében.

2.A szabályzat területi hatálya:

A 2. pont kifejti, hogy a szabályzat a Marcali Mikszáth Kálmán Általános Iskolában jogviszonyban álló pedagógusokra terjed ki.

3.A szabályzat személyi hatálya:

A szabályzat érvényes az intézményben a munkakör betöltéséhez előírt végzettséggel és szakképzettséggel, valamint két évnél kevesebb szakmai gyakorlattal rendelkező pedagógus munkakörben foglalkoztatott, gyakornok fokozatba besorolt pedagógusra, az intézmény vezetőjére, továbbá az intézményvezető által kijelölt szakmai vezetőre (mentorra).

4.A szabályzat időbeli hatálya:

A szabályzat 2021. szeptember 1-jétől visszavonásig érvényes.

5.A szabályzat módosítása:

Amennyiben jogszabályi változás történik, a szabályzatot is módosítani kell.

6.A szabályzat célja:

A szabályzatban rögzítik az érintettek feladatait, az együttműködés feltételeit.

7. Gyakornoki idő, jogviszony:

A gyakornok számára a foglalkoztatási jogviszony létesítésekor gyakornoki idő kikötése kötelező. Gyakornoki időként a foglalkoztatási jogviszony létesítésének időpontjától számított kétéves időszakot kell a munkaszerződésben rögzíteni. Ha a gyakornok a minősítő vizsgán, nem felelt meg" minősítést kapott, munkaviszonya a 2011. évi CXCV. tv a köznevelésről törvény 64. § (8) erejénél fogva megszűnik. (A munkaviszony a minősítő vizsga eredményének közlésétől számított tizedik napon szűnik meg.)

8. A gyakornok munkaideje, munkavégzése:

A gyakornok heti munkaideje 40 óra, melynek akár 50%-a is lehet a neveléssel-oktatással lekötött munkaidőnek. Kötött munkaidejét az intézményvezető által meghatározott feladatok ellátásával köteles tölteni. Mentorával folyamatos szakmai kapcsolatot tart. A munkaidő fennmaradó részében a munkaideje beosztását vagy felhasználását maga határozza meg. Ezen feladatain túl csak a nevelőtestület munkájában való részvételre, továbbá a munkaköréhez kapcsolódó előkészítő és befejező munkára kötelezhető. Többlettanítás csak abban az esetben rendelhető el, ha a feladat ellátása másképp nem megoldható. A gyakornok osztályfőnöki megbízást csak írásbeli hozzájárulásával kaphat. A kötelező óra és a heti teljes munkaidő közti időben a gyakornok órát látogat, konzultál a mentorával, szükség szerint az intézményvezetővel, egyéb munkatársakkal. Az óralátogatásokat egy hónapra előre kell ütemezni egyeztetve a mentorral, az órát tartó pedagógussal és az intézményvezetővel. Heti egy óralátogatást ajánl a szabályzat, melyet óramegbeszélésnek kell követnie. Amennyiben a gyakornok igényli, mentorának heti egy konzultációt biztosítani kell. Az óralátogatásokat a Krétában jelöli, a konzultációkról nyilvántartás készül, melyben az időpont, az időtartam és a résztvevők aláírása szerepel.

9. A gyakornok felkészítésének szakaszai:

Két szakaszt különböztet meg. A kezdőt (0-1év) és a haladót (1-2 év). A kezdő szakasz feladata a szabályok követése, rendszerezés, a gyakorlati tudás megalapozása. A haladó szakaszt már a tudatos tervszerűség és a gyakorlati tudás kell, hogy jellemezze.

10. A minősítő vizsga:

Az első minősítő vizsga a pedagógus számára díjtalan. A gyakornok a gyakornoki idő lejártának hónapjában, vagy ha a gyakornoki idő nem a tanítási év közben jár le, a tanítási év utolsó hónapjában tesz minősítő vizsgát. Megfelelt minősítés esetén a gyakornokot a

Pedagógus I. fokozatba sorolják be. Nem megfelelt minősítés esetében a gyakornoki idő két évvel meghosszabbodik. A megismételt minősítő vizsgán is a megfelelt, nem megfelelt adható.

11.A gyakornok feladatai:

A 2011. évi CXC. törvény a nemzetközi köznevelésről alábbi részeit és módosításait ismerje meg:

-általános rendelkezések (a törvényi szabályozás köre, alapelvek, a tankötelezettség, a nevelő és oktató munkanevelő munka pedagógiai szakaszai),

-a gyermek, a tanuló és a szülő jogai és kötelessége,

-a pedagógus jogai és kötelességei,

-a közoktatás intézményei, (ezen belül azt az intézménytípust, melyben dolgozik),

-a működés általános szabályai,

-a működés rendje,

-a nevelőtestület, szakmai munkaközösség,

-a tanulók közösségei, a diákönkormányzat,

-ismerje a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet vonatkozó részeit, a Kormány 326/2013. (VIII. 30.) Kormány rendeletét a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról,

-a Pedagógiai Programot,

-a Szervezeti Működési Szabályzatot,

-az iskola Házi rendjét,

-az intézményi képviseleti és érdekképviseleti szervek működését, dokumentumát, tisztségviselőit,

-az intézmény éves munkatervét,

-a tanügy-igazgatási dokumentumokat, ezek alkalmazásának módját,

-a munkavédelemre, balesetvédelemre, tűzvédelemre vonatkozó általános szabályokat,

- az intézmény gyakornoki szabályzatát.

12. A gyakornok feladatainak ütemezése:

A kezdő szakasz elvárásához kapcsolódó feladata, hogy ismerje meg a felsorolt dokumentumokat. Készítsen tanmenetet, óravázlatokat! Látogasson órákat, azokat elemezzék. Rendszeresen konzultáljon mentorával. Tevékenyen vegyen részt a munkaközössége mindennapjaiban. A haladó szakaszban mélyítse el ismereteit a tanított korosztály életkori sajátosságai, pszichológiai fejlődése területén, tanulói kompetenciák fejlesztése területén (szakmai, módszertani fejlődés), a tanulás-szervezés területén, tehetséggondozás területén, hátránykompenzálás területén, az adott műveltségterület (tantárgy) módszertanában, az oktatáshoz kapcsolódó eszközök használata területén. Tevékenyen vegyen részt az iskola mindennapjaiban.

13. Az intézményvezető feladata:

A munkaszerződésben előírni a minősítő vizsga idejét, biztosítani a megjelenést. Kijelölni a mentort, aki segíti a gyakornokot. A munkáltatónak figyelembe kell vennie, hogy a legalább hat év nem pedagógus- munkakörben szerzett szakmai gyakorlattal rendelkező és pedagógus munkakörre foglalkoztatási jogviszonyt létesítő személy mentesül az előmeneteli rendszer gyakornoki szakasza követelményeinek teljesítése alól, és Pedagógus I. fokozatba kerül besorolásra.

14. A mentor kijelölése:

A szakmai segítő kiválasztásának feltételei: munkaközösség-vezető vagy szakvizsgázott pedagógus legyen, 10 éves szakmai gyakorlattal rendelkezzen, legalább 5 éve az intézmény alkalmazottjaként tevékenykedjen. A mentor munkaköri leírásában jelölni kell a megbízatást.

15. A mentor feladata:

A mentor támogatja a gyakornokot az általa ellátott pedagógus munkakörrel kapcsolatos tevékenységében. Szükség szerint, de negyedévenként legalább egy, legfeljebb négy alkalommal látogatja a gyakornok tanítási óráját, és ezt követően óramegbeszélést tart. Amennyiben a gyakornok igényli, hetente konzultációs lehetőséget biztosít számára. Az óralátogatást a mentor a haladási, mulasztási naplóban aláírásával jelöli, a konzultációról a résztvevők aláírásával feljegyzés készül. Legalább félévente írásban értékeli a gyakornok tevékenységét, és ezt átadja az intézményvezetőnek.

16. A gyakornok értékelése:

Évente kétszer, félévkor és év végén a mentor írásban elkészíti a gyakornok értékelését, melyet megbeszélés követ. A gyakornok önértékelését a mentor értékelése követi. Ezután kerül sor a véleménykülönbségek megbeszélésére, a problémák feltárására, a fejlesztési területek meghatározására. A megbeszélésen készült értékelőlapot mindketten aláírják. Itt van lehetősége a gyakornoknak megtennie észrevételeit. Az értékelőlap 3 példányából egyet az intézményvezető kap. A gyakornok saját példányát megőrzi a minősítésig.

17. Záró rendelkezése:

A szabályzatot a testületnek kell elfogadnia, utána léphet érvénybe. Nyilvánosságra kerül az iskola honlapján.

18. Záradék:

A záradékból kiderül, mikor véleményezte és fogadta el a szabályzatot a tantestület.

Mellékletek

1.sz. melléklet: Gyakornoki napló fedlap. Tartalmazza a személyes adatokat, a gyakornoki idő kezdetét és végét, a minősítés várható idejét, a mentor nevét.

2. sz. melléklet: Óralátogatások. A táblázatban kell dokumentálni a látogatott órákat. Mikor, melyik szakmai segítőnél, milyen órát látott a gyakornok?

3. sz. melléklet: Óralátogatási napló. Az óra menetének dokumentációja.

4. sz. melléklet: Konzultációk. Itt található meg a konzultációk ideje, témája.

5. sz. melléklet: Óralátogatási önértékelés. 17 pontból álló kérdéssorra kell válaszolnia a gyakornoknak 0-tól 3-ig terjedő skálán. Az elért és az összpontszám alapján százalékos értékelést kap.

6. sz. melléklet: Óralátogatási értékelés. A mentor is értékeli a gyakornokot az előző szempontsor alapján.

7. sz. melléklet: A gyakornok összegző önértékelésének lehetséges szempontjai. Kitér a gyakornok erősségeire, fejlesztendő területeire, támogatottságára, mennyire vállalta a döntéseiért a felelősséget, milyen ötletei vannak a jövőre nézve.

8. sz. melléklet: A mentor összegző értékelésének szempontjai. 8 értékelési területre kap a gyakor nok megfelel t, nem felelt meg minősítést. (Szakmai ismeretek alkalmazása, módszertani tudás, empátia, kommunikáció, felelősségtudat, problémamegoldás, kreativitás, innováció, együttműködés)

9. sz. melléklet: Értékelőlap. Az értékelőlapon a nyolc értékelési terület végső eredménye jelenik meg. Tartalmazza a fejlesztendő területeket, a javasolt feladatokat, a gyakor nok észrevételeit.

A Gyakor noki Szabályzat jól felépített, alaposan kidolgozott dokumentum, ami jelentősen hozzájárulhat ahhoz, hogy a mentorálás sikeres legyen, s törvényes szabályozók bevonásával működhessen. Mielőbb sort kell keríteni arra, hogy mindenki megismerje, elfogadja, és ezzel érvényt szerezzen magának!

2.1. 4. Esettanulmány

Végezetül a képzés speciális nevelési kurzusaihoz kapcsolódnék esettanulmányommal, ami az egyéni bánásmód fontosságára hívja fel a figyelmet. Nem győzöm hangsúlyozni, hogy munkám során mindig törekedtem arra, hogy megfelelő empátiával és szakmaisággal oldjam meg a felmerülő problémákat. Hogy mennyire sikerült, azt az idő dönti el.

¹⁷„Ha problémáink közül sokat tudunk megoldani, ha életünk különböző ütközeteiből sokszor kerülünk ki győztesen, akkor tartalmas, szép, érdekes sorsban részesülhetünk. A konfliktusmentes történetek unalmasak, sótlanak, élvezhetetlenek. A szép és gazdag élet sosem szűkölködik konfliktusokban, de a megoldhatatlan konfliktusok sorozata megnyomorítja, keserűen megalázza az ember életét”

A konfliktus szó jelentését mindenki ismeri, jelenlétét megtapasztalta életének szinte minden szegmensében. Munkában, magánéletben egyaránt. Érzéseink jelzik meglétüket. Félünk, izgatottak, dühösek, tanácstalanok leszünk. Belső vívódásaink felszínre törnek, láthatóvá válnak viták, veszekedések formájában. A megoldás sokféle lehet, de minden esetben hatással van a felekre. Milyensége függ a kapcsolat mélységétől és az egymásra utaltság mértékétől is. Pedagógusként bizton állíthatom, hogy pályánk különböző szakaszain nem mindig ugyanúgy

¹⁷ (Óvári 1987 10. o.).

oldanánk meg ugyanazt a problémát. Hiszen időközben tapasztalatokat gyűjtünk, magunk is szülőkké válunk, új irányvonalakkal, elvárásokkal szembesülünk. Legrosszabb esetben pedig már tudomást sem veszünk a konfliktusról. A világ állandóan változik. Csepeli szerint a változás pusztán lehetősége már magában hordozza a konfliktus lehetőségét, a bekövetkezett változás pedig konfliktusra ad okot.¹⁸ Az iskolai működésben, a megfelelő tanár-diák együttműködésben kulcsfontosságú a korosztálynak megfelelő hang, a megszólítás, a motiválás, a kapcsolatkeresés. Tudomásul kell vennünk, hogy a diákok többnyire ugyanúgy nem eszményiek, ahogy a tanárok, a szülők és más felnőttek sem ideális személyek, hanem sorsukkal, gyengeségeikkel küszködő emberek.¹⁹ Ádám Erzsébet szerint a konfliktust, legyen az egyéni vagy kollektív, két szereplő közötti nyílt ellentétek megnyilvánulásainak tekinthetjük, akiknek pillanatnyilag érdekeik nem hangolhatók össze... Az életben előforduló konfliktusok biztosítják az emberélet dinamikáját, illetve a személyiség kibontakozását, mivel az egészséges feszültség és ellentmondás minden fejlődésnek nélkülözhetetlen velejárója.²⁰

Amikor egy konfliktus kialakul, meg kell akadályozni, hogy elmélyüljön. Tagadás helyett át kell alakítani jó konfliktussá. Így a konfliktuskezelés során mi is fejlődhetünk. A feszültségünk csökken, önbizalmunk erősödik, fejlődhet önkontrollunk, magabiztosságunk, s egészségünk sem rendül meg.

Esetleírás

²¹„A különbség a jó és a rossz pedagógus között, nevelési konfliktusai és megoldási módjaiban rejlik.”

Szőke, kék szemű, cserfes, vidám, okos, érdeklődő gyermekként ismertem meg, mikor elsőként az osztályomba került. A szülők hosszas vívódás és keresés után választottak tanítójául. Nagy lelkesedéssel kezdtem hozzá az osztálytanítói feladathoz, ami új volt számomra, bizonyítani szerettem volna, megállom a helyemet. Az iskolai hagyományok mentén, de saját iránytűnkkel akartam kormányozni, mely azon a napon meghiúsulni látszott. Osztálytanítóként minden tantárgyat én tanítottam, a testnevelést is. Szeptember végéig minden jól alakult. Célként tűztem ki, hogy mindenkinek át kell időre öltöznie, hogy időben eljussunk a tornaterembe. Itt kezdődtek a gondok. A kislány többszöri figyelmeztetés ellenére sem készült el időben. Ruháit szétdobálva ült a padlón és duzzogott. Nem használt a szép szó,

¹⁸ Ádám Erzsébet

¹⁹ Szebedy Tas

²⁰ Schleinerné, 2005, 46

²¹ Szőke-Milinte Anikó 2006

a lelki ráhatás, a burkolt, majd nyílt fenyegetés sem. Végül a tekintélyelv győzött, áthúztam az üzenőfüzetében a macifejet...Mindez lázadást szült, sírni kezdett és kiabálni. Győzelmem megkérdőjeleződött. Továbbra is a földön ülve ordított torkaszakadtából. A gyerekek várták a testnevelés órát. Tanácstalanságomat látva egyik kisfiú egykedvűen summázta, hogy ez volt az óvodában is. Meghökkenem. Kolléganóm a segítségemre sietve bejött és határozott hangon megróttá, amiért így viselkedik. Erre a kislány hozzávágta azt az üzenőfüzetet, ami a boldogtalanságát dokumentálta. Gördült tovább a konfliktus. Egyre jobban sajnáltam a gyereket, de már nem vonhattam vissza a döntésemet. Ebben a helyzetben nem „győzhetett” ő, de az én esélyeim is veszni látszottak. Lehetetlen volt megnyugtatni. Még sosem tapasztaltam ilyet, pedig 3 gyermek édesanyja voltam. Órát kellett tartani, de így nem lehetett. Egyre zaklatottabb lettem én is, fel akartam kísérni az igazgatói irodába, hogy hívják fel a szüleit, de nem jött. Ölben vittem magammal, fizikálisan, lelkileg is lehúzott. Miután eljöttem, az irodában ledobálta a könyveket a polcra és provokálta a felnőtteket. Óra után visszajött a terembe, elnézést kért, de újra eszébe jutott a macifej elvesztése, és megint rákezdett. Ekkor kicsúszott a kezemből az irányítás. Mások kezébe. Átvitték a könyvtárszobába, nem a leghumánusabban, és hívták a szülőket, hogy jöjjenek be. Egy pofon is elcsattant jó néhány keresetlen szó kíséretében. Nem tőlem, mondanom sem kell! A gyereket nem hatotta meg, még elszántabban küzdött. Míg a szülőket vártuk, a cipőjét is hozzávágta a kísérőihez. Szégyent éreztem. Büntudatot. Mert engem választottak, mégsem tudtam megfelelni.

Megoldási javaslat, következtetés

Megérkeztek a szülők, mindenki elmondta, mi történt. ki hogyan reagált a történetekre. A pofont is megemlégtették. A szülők feszültek voltak ugyan, de nem tűntek meglepettnak. Annál inkább én, mert akkor azt éreztem, lábon hordtam ki egy infarktust. Elmondták, hogy a kislány apró korától kezdve nehezen tűri a konfliktushelyzeteket, reakciói hirtelenek, impulzívok. Már az óvodában is voltak kitörései, olyankor a dadus gondjaira lett bízva, míg a többi gyerekkel foglalkozott az óvó néni. Tiszta lappal akarták indítani a gyermeket, ezért nem tájékoztattak a „régiről” dolgairól. Addig jó ötletnek is tűnt, mert a kislány elvárásainak megfelelően zajlottak az iskolai események. Boldognak, kiegyensúlyozottnak látszott.

Kompromisszumos megoldást kerestünk. Pszichológus barátjuk rendszeresen segít, hogy a dührohamok csökkenjenek. Beszélnek a kislánnyal a szabályokról, a viselkedési normákról. (Bár ebben nem volt hiány eddig sem.)Elmondta anyukája, hogy otthon milyen eszközt

használ, ha hasonló helyzetben találják magukat. Számolni szokott. Továbbá megígértük, kölcsönösen tájékoztatjuk egymást mindenről, ami előre vihet.

Esetelemzés

Cseh-Szombathy 1995-ös tanulmányára hivatkozva kapcsolati konfliktusunkban a jövőre nézve mindhárom fokozat megjelent: a nézeteltérés, az összeütközés és a kritikus összecsapás is. Információs konfliktusként is értékelem, mert a szülők nem tájékoztattak megfelelően a helyzetről. Milyen megoldásokat alkalmaztunk?²² Tekintélyelvű megoldás volt a büntetések sorozata, melyre a gyermek daccal, ellenállással válaszolt. Papírforma szerint újra generálódott a konfliktus, miután újra a kislány eszébe jutott a macifej áthúzása. Részben alkalmazkodó volt, mert kissé engedtem a gyermek igényeinek, mikor ígéreteket tettem, milyen előnyökkel jár, ha befejezi a sírást. A gyermeket viszont csak a saját szükségletei érdekelték, nem engedtem, így a kompromisszumos megoldás csak rövid ideig működött. Nagyon messze voltunk az ideális kooperatív konstruktív problémamegoldástól, amit üdvöztetőnek tartottam volna. Mindenki vesztesként került ki ebből a konfliktusból. Az erőszak jelen volt a szituációban, szerencsére nem az én részemről. Bizalom, elfogadás egyik részről sem mutatkozott. A mediátori szerepek elbuktak. Osztálytermi keretek között megtanultam kezelni a kislányt a konfliktusaival együtt. De ehhez szükségem volt az előzetes információkra. A szülők segítőkészen álltak hozzám, egységfrontot alkotva velem. Mindezt a kislány érdekében. Már nem félttem a helyzettől, amit jó szenzorokkal érzékelt a gyerek, határozottan álltam a konfliktusokhoz, törekedve a prevencióra, és számoltam....

Mahatma Gandhi szerint „ha békét akarunk teremteni a világban, a gyerekekkel kell kezdenünk” A békére nevelés fontos eszköze a konfliktusok kulturált rendezésére való felkészítés.²³

Csendben teszem fel a kérdést. Mi, felnőttek, képesek lennénk erre?

Ha ma bíznák rám ugyanezt a kislányt, más elemzés született volna. Nem törődnék azzal, meg lesz-e tartva a tesi óra. Már nem foglalkozom macifejekkel. Nem tartom fontosnak az állandó értékelést. Nem vonnám be a Vezetést, magam oldanám meg a nézeteltérést erőszak nélkül. Sőt! Talán nem is lenne ez a konfliktus.

²² Kósáné Ormai Vera: A mi iskolánk című könyve alapján

²³ (Ádám Erzsébet)

Sajnos el kellett búcsúznom attól az osztályomtól, mert elköltöztem. A kislányt is elvitték másik iskolába az új tanévben. Mindkettőnk döntése jónak bizonyult, megtaláltuk a helyünket egy barátságos, elfogadóbb közegben. A kapcsolat megmaradt. A család meglátogatott az új életemben is. Minden szép eredményt, jó hírt megosztanak velem. Én pedig minden reggel azt a kávésbögrét emelem föl, amit a kislány a kedvenc városából, Barcelonából hozott nekem.

2.2 A szakmai fejlődés tényeinek összegzése

A négy félév alatt jó pár olyan kurzusunk volt a Mentor szakvizsga képzés során, amit nem találtam feltétlenül időszerűnek, egyelőre ott lapul valahol mélyen a sok információ. Számomra jelenleg azok az ismeretek használhatóak, amelyekkel a mentori munkámat tudom segíteni. Andragógiai ismereteim is felelevenedtek, és a Gyakorló iskolában töltött idő sem volt hiábavaló, mivel a gyakorlatban is láthattam a mentori munkát. Ami olyan misztikusnak tűnt elméletben, a gyakorlatban arcot öltött, kézzelfoghatóvá vált. Tisztában vagyok azzal, hogy rövid idő áll a rendelkezésre az Oktatók és a Hallgatók számára mind az átadásra, mind a befogadásra. Több gyakorlat, kevesebb elmélet jobban segítette volna a fejlődésemet, úgy érzem. Az Ifjúkor pszichológiája kurzus nagyon tetszett, abból sokat tanultam. Az Esetmegbeszélések is hasznosnak bizonyultak, új információkat dolgoztunk föl kellemes légkörben. A reflektivitás boncolgatása felszínre hozott olyan tudást, ami megvolt bennem, de nem formáltam hozzá szavakat, ösztönösen csináltam. Voltak olyan tárgyak, amelyekből semmit sem profitáltam, mert nem is értettem, mit szeretett volna közvetíteni az Oktató. Ennek ellenére a forrásokat megőriztem, s ha mégis dolgom akad a témával, tudom, hol keressem. A tanulás támogatása is megvalósult ezzel. Nagyon fontosak a speciális nevelési feladatok, de nekem nem tetszett, hogy olyan sok tárgy épült rá. A napi munkánkban ezekkel szembesülünk, de nem segített hozzá, hogy fejlődjek szakmailag. Csak plusz feladatnak éreztem a beadandókat. Bőven elég lett volna meghallgatni, és emészteni a hallottakat. Alapvetően a jó szándék vezérelte az Oktatókat, de át kellene gondolni, érdemes-e olyan ismeretekkel terhelni az amúgy is kizsigerelt felnőtt Hallgatókat, amelyeket bármilyen szakirodalomban elolvashatnak, és mivel nincs idő a belemélyedésre, csak felszínes beadandók születnek. Olykor oly kevésnek éreztem magamat és a tudásomat, mikor már atomfizikai magasságokba emelkedtünk! Mindenképp több lettem a képzés által, az vitathatatlan. De bevallom, a második év nem hozott annyi pluszt a mentori munkához, mint amennyit adhatott volna. Szívesen beülnék más körülmények között olyan kurzusokra, ahol

tanácsokat kapnék a speciális nevelési feladatokhoz, de ezen a képzésen inkább több esetmegbeszélést vártam volna, vagy mentori gyakorlatot. Talán a sok külső körülmény is erősíti ezt az érzést bennem, mivel a mindennapokban egyre nőnek a terhek, sokasodnak a feladatok, így minden plusz vállalás óriási nyomással nehezedik a pedagógusok vállára.

2.3. Összegző reflexió a szakmai fejlődésről

A portfóliómat a tanultak köré építettem fel. Igyekeztem a fő hangsúlyt a mentorálásra helyezni, mivel ez a képzés érdekelt a legjobban. Úgy vélem, hogy ezt tudom majd leginkább alkalmazni a szakmámban. Elmélet és gyakorlat jó arányban szerepelt a kurzuson. Megismerkedtem a mentorálás elméleti hátterével és a gyakorlat során kedvet kaptam ahhoz, én is foglalkozzam a jövő tanítóival. Holott sem anyagi, sem más juttatás nem jár mellé. A pedagógus szakvizsga pedig ahhoz segít hozzá, hogy beadhassam a jelentkezésemet mester tanárnak. Mindenkit arra fogok bátorítani, hogy amikor lehetősége adódik, végezzen el minden képzést, amit csak tud. Sosem tudjuk, mikor milyen ismeretre lesz szükségünk. Ha valaki nekem segít abban, hogy a szakmai életút elakadhat pedagógus szakvizsga nélkül, már rég megcsináltam volna.

3 További tanulási és fejlődési célok megfogalmazása

3.1 A képzésen tanultak beépítésének lehetőségei a saját munkába

Minden olyan tantárgy felé, amely a mentori feladatokra készített fel, elméleti és gyakorlati háttérrel adva a leendő munkámhoz, érdeklődéssel fordultam. Szerencsésnek érzem magamat, hogy a mentori évvel kezdtünk, mert lehet, hogy abbahagyom a képzést, ha fordítva történik. Hivatalosan nem mentoráltam még, de szakmai segítséget folyamatosan nyújtok annak, aki elfogadja. Átlapozva a virtuális leckekönyvet, felidéztem, milyen lehetőségeket kaptam a képzésen. Nagyon jó volt ismerkedni a generációs különbségekkel, mert az Ifjúkor pszichológiája tantárgy frappánsan összefoglalta, mire kell figyelni a mentorálásnál a korkülönbség miatt. A mentori szerepkör, valamint a mentorálás elméleti alapjait megcélzó tárgyak is hasznosak voltak, hogy megértsük, honnan hová érkeztünk ezen a területen. Felmérhettem, alkalmas vagyok-e erre a feladatra. Az Esetmegbeszélésekre is szívesen

mentem, sokat tanultam olyan dolgokról, amelyeket nem ismertem korábbról. Leginkább a gyakorlati képzést tudom beépíteni a munkámba. Összefoglalva: az első év tárgyai hasznosak voltak, sokat tanultam belőlük. Saját intézményem hatékonyságának elemzése is hasznosnak bizonyult, s megtudtam, hogy van Gyakornoki Szabályzatunk, bár nem hivatalos, mivel nincs elfogadva, sem aláírva. Másképp látom az intézmény működését, úgy, ahogy eddig sosem figyeltem. A második év mi tagadás, még nem sokat hozott a konyhára. Bár úgy mondok róla véleményt, hogy még nem végeztük el a feladatokat. A Játék és tanulás kurzust várom, tőle még remélek hasznos ismereteket. Sok olyan emberrel ismerkedtem meg, akikkel a jövőben is szeretném tartani a kapcsolatot, mert emberileg közel kerültünk egymáshoz. Ez is hozadéka ennek a képzésnek, hálás vagyok érte. Egy dolog bizonytalanít el.²⁴ Két összeillő ember kell legyen a mentor és mentorált. De ha a választás nem lehetséges és mégsem illünk össze?

3.2 Az elméleti ismeretek és gyakorlati tapasztalatok összevetése, reflektálás

A négy félév során sok ismeretet, új tudást szereztem, illetve előzetes tudásom is bővült. Első évben mentorképzésen vettünk részt. Ahogy többször említettem, ez volt a leghasznosabb számomra. A mentorált Hallgatóm idén fog államvizsgázni. A gyakorlatomon láttam, hogy a kaposvári első éves Hallgató milyen jól felkészült, sokrétű ismeretekkel rendelkezik, órái színesek, ígéretesek. Jelenlegi mentoráltam a covid ideje alatt csak online ismerkedett a szakmával. Alig vett részt tanítási gyakorlaton, összesen két órát tartott Budapesten. Nem lesz könnyű dolga, ha fel akar zárkózni. Remélem, alkalmazni tudom nála az elméleti és gyakorlati tudásomat, s a kompetenciáimat is. Sajnos a második félév képzéseiről alig tudok reflektálni, mert portfólióm írásakor még csak egy részével találkoztunk. Reményeim szerint sok újdonságot kapunk majd a hátralévő időben is! Különösen a Játék és tanulás kurzus érdekel, mivel alsó tagozatban sok didaktikai játékot játszom a gyerekekkel. A speciális nevelési feladatok nagyon hasznosak, mindenki küzd az egyre erősödő tendenciával, miszerint nő a problémás gyermekek száma, mégis azt gondolom, nagyobb hangsúlyt kapott az oktatásban, mint az indokolt lenne. A beadandó munkákat újra elolvasva és elemezve

²⁴ A mentor és a mentorált-két összeillő ember Va blog
<https://aktivvirtualisasszisztens.hu/2021/03/14/a-mentor-es-a-mentoralt-ket-osszeillo-ember/> (2023.04.10.)

elismerően konstatáltam, hogy az eddigi konyhanyelvemet felváltotta a szakmai nyelv. A sok szakirodalom olvasása, az előadások anyagai, egymás munkáinak megismerése segített mindebben. A napi rutinunk megtelt szakmaisággal, ami jó érzés, ha felnőtteket szeretnénk tanítani. Olykor szégyenfélét is éreztem, amikor az előadásokon feltett kérdésekre nem tudtam adekvát feleletet adni, mert régóta nem definiáltam, csak használtam a kifejezést.

3.3 További szakmai tervek

Elsődleges szakmai tervem, hogy mesterpedagógus legyek. Szeretnék a szakmai utam végére oda megérkezni. Elsősorban az anyagi oldala vonz. Másodsorban pedig a megmérettetés. Alkalmasak-e a meglévő kompetenciáim hozzá? Több kollégámat ez tart vissza a jelentkezéstől, nem bíznak magukban, mert a mi generációnk még nem tanulta az önmenedzsmenetet. Mivel már lassan védett korba kerülök, engem nem érint a pontok gyűjtése. Ennek ellenére tervezem, hogy a jó gyakorlatokat ígérő tanfolyamokat számon tartom. A tudásomat, tapasztalataimat szeretném átadni a fiataloknak, ugyanakkor szeretnék én is olyan dolgokat tanulni tőlük, amelyekkel megújíthatom magamat. Ha én nem is terveznék mást, az oktatáspolitiká gondoskodik arról, hogy újra és újra megmérettessünk. Önértékelés, tanfelügyelet és egyéb kihívások várnak mindannyiunkra. Mostanában nehezebb mosolyogni. ²⁵„A munkahelyi gondok, társadalmi és gazdasági válság, a jó dolgok leértékelődése, mind hozzájárul ehhez. Sosem mástól vártam a megoldást. Ha nem változik, nekem kell megoldanom. Pályaelhagyó leszek. Pedig mindig családot akartam, normál egzisztenciát, és hogy jó legyek a szakmámban. Ezért végzem ezt a sulit. A szakvizsga miatt. Mert ez a belépő a mesterpedagógussá váláshoz. Az meg a némileg több fizetéshez. Önerőből, önidőből, egyre fásultabban. Mert elveszi az énidőmet, énerőmet. A hírekből tudom, hogy nem fog számítani, mennyit tanultál és hány éves vagy. És a lojalitásunk, a hűségünk, a hitünk? Hogy mondjam bárkinek, hogy érdemes tanulni, ha már nem hiszek benne?

A kiégés ellen írónak ezek a sorok is. Amíg ellátom a feladataimat és őrzöm a szikrát, addig a belső tűz is melegít. Zárásként egy idézet a legendás Piramis együttestől:

„Égni kell, égni kell annak, aki gyűjtani akar!”

²⁵ Idézet Mentálhigiéné kurzusra készített dolgozatomból.

4 Felhasznált irodalom

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók (2020.) In: Oktatási Hivatal honlapja [online] https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat (2023. 01. 10.)

A kompetencia szó jelentése In: szotarjelentese.com honlap [online] <https://www.szotarjelentese.com/kompetencia> (2022. 03. 15.)

A Marcali Mikszáth Kálmán Általános Iskola Gyakornoki Szabályzata

A mentor és a mentorált- Két összeillő ember Va blog [https://aktivvirtualisasszisztens.hu/2021/03/14/a-mentor-es-a-mentoralt-ket-osszeillo-ember\(2023.04.10.\)](https://aktivvirtualisasszisztens.hu/2021/03/14/a-mentor-es-a-mentoralt-ket-osszeillo-ember(2023.04.10.))

A tantervelmélet és pedagógiai értékelés alapjai - Molnár Edit Katalin - A tanári tervezés (2013) In: Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar honlapja [online] http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Tantervelmlet_s_a_pedagogiai_rtkels_alapjai/5_a_tanri_tervezs.html (2022. 03. 15.)

A tantervelmélet és a pedagógiai értékelés alapjai – Vigh Tibor: A pedagógiai értékelés fogalma, funkciói, alapja (2013.) [online] In: Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar honlapja [online] http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Tantervelmlet_s_a_pedagogiai_rtkels_alapjai/5_a_tanri_tervezs.html (2022. 03. 15.)

Az ifjúkor pszichológiája- Dr. József István jegyzete

Chikán Attila: Módszer-Tár, A SWOT-analízis (2003. 11. 14.) In: Sulinet honlapja [online] <https://hirmagazin.sulinet.hu/hu/pedagogia/modszer-tar-a-swot-analizis> (2021. 11.15.)

Dr. Benedek András- Dr.Mezei Gyula- Tornyosi Nagy Éva: Közoktatási rendszer- és szervezettan 2009

Falus Iván: Tanári képesítési követelmények – kompetenciák – sztenderdek (2009. jún. 17.) In: Oktatókutató és Fejlesztő Intézet honlapja [online] <https://ofi.oh.gov.hu/tanari-kepesitesi-kovetelmenyek-kompetenciak-sztenderdek> (2022. 03. 15.)

Fejlődépszichológia -Dr József István PhD

http://janus.ttk.pte.hu/tamop/kaposvari_anyag/jozsef_istvan/index.html (2023.04.15.)

Hornyák Éva: Készítsd el a saját magad SWOT analízisét! (2013. 08. 15.) In: S Coaching honlapja [online] <http://s-coach1.blogspot.com/2013/08/keszitsd-el-sajat-magad-swot-analiziset.html> (2021. 11. 15.)

Imre Nóra: Az iskola és a szülő közötti együttműködés lehetőségei (2019)

<https://ofi.oh.gov.hu/publikacio-szerzo/imre-nora> (2023.04.10.)

Kaposi József: A tankönyvelméleti kérdések (2014.) In: Kaposi József honlapja [online]

http://www.kaposijozsef.hu/wp-content/uploads/2014/05/10_A-tank%C3%B6nyvelm%C3%A9leti-k%C3%A9rd%C3%A9sek.pdf (2022. 01. 10.)

Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyama számára (2020.) In: Oktatási Hivatal honlapja [online]

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_1_4_evf (2022. 01. 10.)

Készítsd el a saját SWOT-analízisedet!- Éva útjai

<http://eveways.blogspot.com/2015/01/keszitsd-el-sajat-swot-analizisedet.html>

Konfliktus és együttműködés, mint a pedagógiai gyakorlat jelenségei

http://padi.psiedu.ubbcluj.ro/pedacta/article_2_1_6.pdf

Marcali Mikszáth Kálmán Általános Iskola-Oktatási Hivatal

https://www.oktatas.hu/hivatali_ugyek/kir_intezmenykereso!/KIR_Intezmenykereso/Intezmeny/Index/203528 (2023.04.15.)

Oktatási Hivatal: Útmutató a pedagógusok minősítési rendszerében a Pedagógus I. és Pedagógus II. fokozatba lépéshez, Hatodik, módosított változat (2019.) In: Oktatási Hivatal honlapja [online]

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/unios_projektek/kiadvanyok/utmutato_a_pedagogusok_minositesi_rendszereben_6.pdf?fbclid=IwAR0bipDxB38_se7ET47vIKYmneERMUbfpn3RokJhDaeUdFbRFnvEoASyJZI (2022. 02. 20.)

Pedagógiai Program- Marcali Mikszáth Kálmán Általános Iskola

https://www.oktatas.hu/hivatali_ugyek/kir_intezmenykereso!/KIR_Intezmenykereso/Intezmeny/Index/203528 (2023.04.15.)

S-Coaching Készítsd el saját magad SWOT analízisét!

T-<http://s-coach1.blogspot.com/2013/08/keszitsd-el-sajat-magad-swot-analiziset.html> (2022.12.30.)

Somogyvári Lajos: Pedagógiai kommunikáció (2021.) In: Pannon Egyetem, Egyetemi könyvtár és tudásközpont honlapja [online]

<https://konyvtar.uni>

pannon.hu/images/docman-files/efop343/e

[jegyzetek/Somogyvari_Lajos_Pedagogiai_kommunikacio.pdf](https://pannon.hu/images/docman-files/efop343/e/jegyzetek/Somogyvari_Lajos_Pedagogiai_kommunikacio.pdf) (2022. 03. 15.)

Szebedy Tas: A pedagóguspálya sajátosságai és a foglalkozási ártalmak

<https://epa.oszk.hu/00000/00035/00094/2005-07-ta-Szebedy-Pedagoguspalya.html> (2022.10.20.)

Szekszárdi Júlia: Konfliktus és pedagógia

http://www.epa.hu/00000/00035/00204/pdf/EPA00035_upsz_1994_11_017-027.pdf
(2022.10.20.)

Szervezeti és Működési Szabályzat. Marcali Mikszáth Kálmán Általános Iskola 2022.
<https://mikszahtmarcali.hu/images/docs/dokumentumaink/marcali-mikszaht-szmsz-2022.pdf>
(2023. 04.15.)

Vass Vilmos: A tanulás tanítása – Hatékony önálló tanulás (Alma a fán, 2014) In:
Tempus közalapítvány honlapja [online] https://tka.hu/docs/palyazatok/alma_a_fan_-_fokuszban_a_tanulas_tamogatasa_2014.pdf (2022. 03. 15.)

**KONZULTÁCIÓS
NYILATKOZAT**

Horváth Tamásné, ETJII7 konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a portfóliót áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A portfóliót a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem

Kelt: Kaposvár, 2023. április 21.

Belső konzulens

NYILATKOZAT

a portfólió nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Horváth Tamásné
A Hallgató Neptun kódja: ETJII7
A dolgozat címe: Portfólió
A megjelenés éve: 2023
A konzulens tanszék neve: Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Kaposvári Campus
Neveléstudományi Intézet

Kijelentem, hogy az általam benyújtott portfólió egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, s az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a Záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe.

Kelt:Kaposvár, 2023. április 21.

Horváth Tamásné
Hallgató aláírása

PORTFÓLIÓ TARTALMI KIVONATA

Horváth Tamásné

Pedagógus szakvizsga szakirányú továbbképzési szak mentori feladatokra és szakvizsgára felkészítő képzés

Neveléstudományi Intézet

Belső témavezető: Dr. Csajka Edina PhD, MATE

Portfólióm három fő fejezetre tagolódik. Az első fejezetben a szakmai életutamat mutatom be. Ezt követik a szakmai képzéssel kapcsolatosan megfogalmazott indítékaim és elvárásaim. SWOT-analízist készítettem, amellyel rávilágítok az erősségeimre, gyengeségeimre, előre vetítve az ezekből adódó lehetőségeket és veszélyeket. A fejezet végén megfogalmazom a képzési célokat.

A második fejezet a kompetenciáim bemutatásával kezdődik, ezeken keresztül elemzem az oktató-nevelő munkámat. Ezután csatolok néhány dolgozatot, amelyet a képzés során készítettem, s aktualizáltam. Elsősorban a mentorálás témakörében mozogva.

Az első dolgozat témája a Marcali Mikszáth Kálmán Általános Iskola rendszerszemléletű elemzése volt, amelyben részletesebben kitértem az alsó tagozat munkájára, s néhány javaslatot tettem a hatékonyabb munkavégzésre. Ezután elemeztem az intézmény Gyakornoki Szabályzatát, melyet megelőzőtt egy az Ifjúkor pszichológiája kurzusra beadott dolgozatom. A mentori munka nemcsak szaktudást igényel, de ugyanannyi empátiára is szükség van a hatékonysághoz, ezért éreztem helyénvalónak a csatolását. Helyet kapott egy esettanulmány is.

A második fejezet vége tartalmazza a szakmai fejlődésem tényeinek összegzését a képzés során, valamint az erre adott reflexiót.

A portfólió harmadik fejezete az összegzés. Összegyűjtöttem, miket tudok a képzésen tanultakból beépíteni a szakmai munkámba. Zárásképp felvázoltam további szakmai terveimet.